

2018

Bestuursverslag Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar

Voorwoord

Geachte lezers,

Voor u ligt het verslag van het SKOW-bestuur waarmee zij verantwoording aflegt over activiteiten die zijn uitgevoerd en resultaten die zijn bereikt in 2018.

Het verslag kenmerkt zich met een tekstuele onderbouwing en de jaarrekening. De jaarrekening is opgesteld door het Onderwijsbureau Holland Midden (OHM). Accountantskantoor Koeleman heeft de eindcontrole verzorgd. Het algemeen bestuur (AB) is in de vergadering van 27 juni 2019 akkoord gegaan met zowel verslag als rekening en is verheugd met het positieve resultaat.

In 2018 zijn goede resultaten geboekt op onderwijskundig vlak. Dit zorgt voor een goede, evenwichtige uitstroom. Tegelijkertijd zijn we ons er van bewust dat dit allemaal niet 'vanzelfsprekend' is: alleen met een professioneel team en met grote betrokkenheid en inzet worden deze prestaties mogelijk gemaakt. Het bestuur is zich hier van bewust en stelt alles in staat de randvoorwaarden om te komen tot deze prestaties, ook in de toekomst, optimaal te faciliteren.

Eén van de ontwikkelingen waar de samenleving en ook het SKOW-bestuur in 2018 nadrukkelijker mee is geconfronteerd is het thema duurzaamheid. We zijn aangesloten bij de totstandkoming van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Wassenaar waar verduurzaming van de schoolgebouwen voor de komende jaren de hoogste prioriteit krijgt. Maar ook zelf neemt het bestuur haar verantwoordelijkheid: in 2018 zijn de voorbereidingen getroffen om in 2019 zo'n 200 zonnepanelen te leggen op de daken bij de Bonifaciuschool.

In 2018 is een doorstart gemaakt met het verkennen van de mogelijkheden om te komen tot een Integraal Kind Centrum (IKC). De uitkomst vanuit fase 1 gaf aanleiding om, onder externe begeleiding, de mogelijkheden verder te verkennen. O.l.v. een stuurgroep zijn 2 werkgroepen ingesteld en eind 2019 hoopt het bestuur op basis van de input van de stuurgroep een definitief GO/NO GO-advies te kunnen verstrekken.

Het toezien op continuïteit bij zowel personeels- als bestuursbezetting blijft een aandachtspunt. Om kwaliteit van bedrijfsvoering en schoolprestaties hoog te houden blijft het bestuur zoeken naar mogelijkheden om deze aspecten ook in de toekomst te borgen. Evenwichtige waardering voor de inzet en geleverde prestaties horen hierbij. Het bestuur blijft er scherp op toezien en beoordeelt voorliggende vraagstukken vanuit samenhang en breed SKOW-belang. Dat kan zij alleen door verbondenheid en met steun van alle betrokkenen binnen het SKOW-onderwijs.

Namens de overige bestuursleden,

Rob de Jong, directeur-bestuurder
Roy Pillen, voorzitter Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar

Juni 2019.

Inhoud

Voorwoord	1
Verslag intern toezichthouder	4
1. Organisatie	6
1.1 Missie / visie / kernwaarden	6
1.2 Bestuur	8
1.3 Dagelijks bestuur / management	8
1.4 Management	9
1.5 Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)	9
2. Identiteit	11
3. Onderwijs	12
3.1 Inspectie	12
3.2 Leerlingen	12
.....	14
3.3 Toelatingsbeleid	14
3.4 Onderwijskundige ontwikkelingen	14
3.4.1 Kwaliteitszorg	14
3.4.2 Ontwikkelingen / opbrengsten / resultaten	14
3.5 Samenwerkingsverbanden	15
3.5.1 Passend onderwijs (PPO Leiden)	15
3.5.2 ScholenCollectief Wassenaar	15
3.5.3 Schematisch overzicht samenwerkingsverbanden Wassenaar	17
3.6 Overblijfgeregeling in scholen	17
3.7 Voor- en naschoolse opvang	18
3.8 Huisvesting	18
3.8.1 Omgevingsvergunningen	19
4. Personeel	20
4.1 Personeel en formatie	20
4.2 Personele bezetting 31-12-2018	21
4.2.1 Functiecategorieën	22
4.2.2 Bovenschools management	23
4.2.3 Personeels- en arbeidsmarktbeleid	23
4.2.4 Deskundigheidsbevordering	23
4.3 Instroom	23
4.3.1 Opleidingstrajecten	24
4.4.1 Duurzame inzetbaarheid	24
4.5 Uitstroom.....	24
4.5.1 Ontslag van personeel	24
4.5.2 Arbeidsongeschiktheid	24
4.6 Verzuimbeleid en overige Arbo-zaken	25
4.6.2 Kortdurend verzuim.....	26
4.6.3 Langdurig verzuim	26
4.6.4 Preventiemedewerker	26
4.6.5 Scholing Bedrijfshulpverleners (BHV).....	26
4.6.6 Training contactpersonen / vertrouwenspersonen (intern)	27
4.7 Verlof (personeel).....	27
4.8 Personele activiteiten	27
4.8.1 Lief en leed	27
4.8.2 Kerstgeschenken.....	27

4.8.3	Jubilea	27
4.9	Vertrouwenspersoon.....	27
4.10	Klachtenprocedure	27
5.	Financiën	28
5.1	Resultaat over 2018.....	28
5.2	Prestatiebox.....	30
5.3	Financiële positie	31
5.4	Kengetallen	32
5.5	Treasurybeleid	33
5.6	Continuïteitsparagraaf.....	33
5.6.1	Leerlingen en personeel (A1).....	33
5.7	Interne controle en beheersing van risico's (B1).....	35
5.7.1	Belangrijkste risico's en onzekerheden (B2).....	35
5.7.2	Verslag intern toezichthouder (B3)	37
	Bijlagen bij bestuursverslag SKOW 2018.....	38
	Bijlage 1: besproken zaken bestuur SKOW.....	38
	Bijlage 2: besproken zaken directiebestuur SKOW.....	41
	Bijlage 3: ontwikkelingen / opbrengsten / resultaten.....	43
	St. Jan Baptistschool	45
	St. Jozefschool	48
	St. Bonifaciuschool.....	51
	Bijlage 4: verklaring gebruikte afkortingen	54

Verslag intern toezichthouder

Overeenkomstig de bepalingen in de Wet op het primair onderwijs (WPO) bestaat statutair binnen het bestuur van de Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar (SKOW) een scheiding tussen de functies van bestuur en het toezicht daarop. Het Bestuur van de SKOW bestaat uit een of meer uitvoerende bestuursleden, zijnde het Dagelijks Bestuur (DB) en toezichthoudende bestuursleden, het Algemeen Bestuur (AB) vormend. Het AB functioneert als toezichthoudend orgaan voor het dagelijks bestuur.

Gedurende het jaar 2018 bestond het AB uit vier bestuursleden, te weten dhr. S.L.A.J. Piek, dhr. P.H. Suiker, dhr. R.J.A. Pillen (voorzitter) en dhr. W.E. Zandbergen (penningmeester). De vacature, zoals die in het AB begin 2018 was ontstaan, is met ingang van 1 februari 2019 in de persoon van mevrouw C.A.M. van der Poel-Berk ingevuld. In het verslagjaar waren er geen mutaties in het DB. Het DB bestaat uit dhr. R.J. de Jong, als enig uitvoerend bestuurslid (directeur-bestuurder). De leden van het AB ontvangen voor hun bestuurlijke werkzaamheden geen beloning.

Het toezicht door het AB strekt zich uit over de gebieden: onderwijs & identiteit, personeel & organisatie, financiën & beheer, huisvesting & materieel, communicatie & kwaliteit en maatschappelijk draagvlak.

In het verslagjaar is het AB met het DB zeven keer in geagendeerde vergaderingen bijeen geweest. Van deze vergaderingen zijn notulen opgemaakt. Daarnaast zijn, in wisselende bezetting, naar behoefte extra overleggen geweest. Ook is er een gemeenschappelijk overleg geweest tussen de GMR en het bestuur.

Het AB verkrijgt haar informatie ten behoeve van haar toezichthoudende taak naast die uit externe bronnen (o.a. Inspectie), mededelingen vanuit het DB en jaarverslag, in de vorm van gestructureerde periodieke rapportage door het DB. Hiertoe is een zogenaamde jaarkalender opgesteld, waarin is vastgelegd welke informatie aan het AB met betrekking tot de toezichtsgebieden wordt verstrekt, in welke vorm en op welke tijdstippen. Eveneens ontvangt het AB desgevraagd dan wel spontaan aanvullende informatie van het DB buiten de jaarkalender. Informatie van meer algemene aard ontvangt het AB in de vorm van publicaties in vakliteratuur en seminars. Het AB streeft ernaar, in aanvulling op hiervoor vermelde informatie, zich via andere kanalen op de hoogte te stellen en te houden van de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit op de scholen in de praktijk. Ter versteviging en actualisering van de toezichthoudende instrumenten heeft het AB zich in het verslagjaar o.a. door externe deskundigen laten voorlichten op het gebied van de jongste ontwikkelingen rond risicomanagement voor schoolbesturen.

Het SKOW hanteert bij het uitoefenen van haar bestuur de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs, zoals opgesteld door de PO-Raad. Bij de uitoefening van haar toezichthoudende taak maakt het AB gebruik van het door haar daartoe opgestelde intern toezichtkader (ITK). Hierin is een set uitspraken opgenomen waarmee het AB de mate van professioneel handelen binnen de organisatie kan toetsen. Hiermee kan concreet het beleid, de besluiten en het functioneren van het DB tegen het licht worden gehouden. Naast het intern toezichtkader hanteren het AB en het DB een bestuurlijk toetsingskader (BTK), waarin concrete normen en indicatoren zijn vastgelegd over een zestal inhoudelijke beleidsdomeinen, geënt op de grondslag, de visie en de missie van de SKOW. Zowel het ITK als het BTK zijn dynamische beleidsstukken, die worden aangepast indien veranderende omstandigheden hiertoe aanleiding geven.

Op grond van de WPO heeft het AB in het verslagjaar, naast het houden van toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het bestuur, ook bezig gehouden met het

- toezicht houden op de rechtmatige verwerving, doelmatige & rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de school;
- met raad bijstaan van het DB;
- navolgen van de wettelijk verplichte taken: goedkeuren van de (meerjaren) begroting, het goedkeuren van het jaarverslag, het aanwijzen van de (controlerend) accountant en het afleggen van verantwoording over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden (verslag toezichthouder).

In de uitoefening van haar taak als raadgever, is in het verslagjaar door het AB met het DB o.a. gesproken over:

- a. de mogelijkheden tot het oprichten van een integraal kindcentrum (IKC);
- b. professionalisering toezicht en optimaliseren governance SKOW-bestuur;
- c. verduurzaming gebouwen en bedrijfsvoering en
- d. autorisatie van, informatie-uitwisseling en overleg met het administratiekantoor en de controlerend accountant.

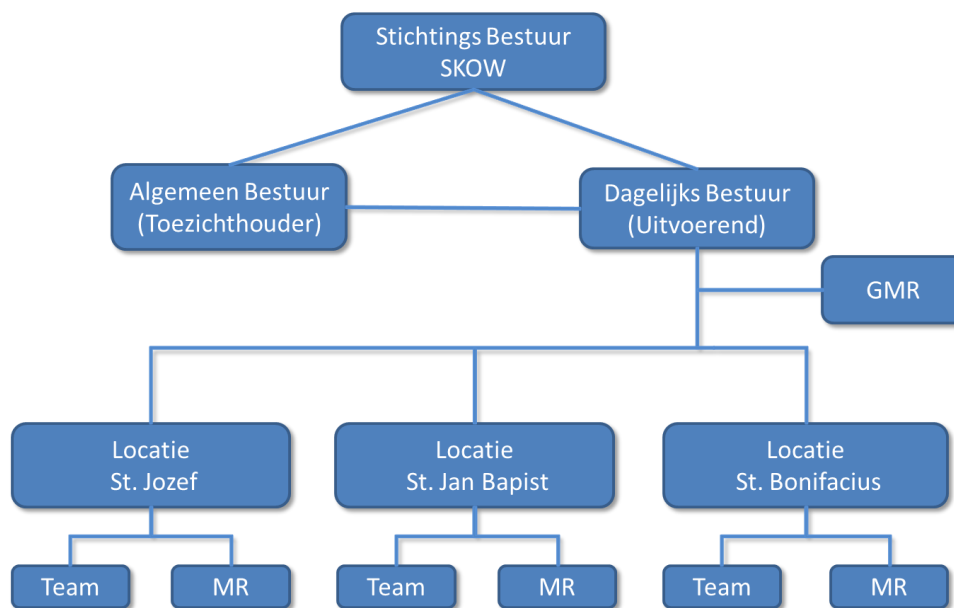
Waar nodig is specifieke expertise ingewonnen bij externe deskundigen. Voorts heeft het jaargesprek plaatsgevonden met de algemeen directeur en is het eigen functioneren van het AB aan de orde geweest.

Het AB heeft in het verslagjaar de samenwerking met het DB en het bestuur onderling als constructief ervaren en hecht eraan deze werkwijze in de toekomst te kunnen continueren.

1. Organisatie

De Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar (SKOW) is het bevoegd gezag van een drietal basisscholen in de gemeente Wassenaar, t.w. de St. Bonifaciuschool, St. Jan Baptistschool en de St. Jozefschool. De rechtspersoon van het bevoegd gezag is een stichting, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Den Haag onder nummer 000022031294

De organisatie van de Stichting is in onderstaand organigram in beeld gebracht.

Het Stichtingsbestuur bestaat uit een algemeen bestuur (AB) met toezichhoudende leden en een dagelijks bestuur (DB) met uitvoerende leden.

De directeur-bestuurder (DB) is de eindverantwoordelijke voor alle zaken binnen de Stichting en tevens belast met de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van beleid. Het bestuur is als geheel (AB en DB) verantwoordelijk en vormt het bestuur in de zin van de wet.

Een en ander is vastgelegd in de statuten, het bestuursreglement en het managementstatuut. In laatstgenoemde document is ook de taak- / verantwoordelijkheidsverdeling tussen het dagelijks bestuur en het schoolmanagement (locatiedirecties) beschreven.

Het algemeen bestuur heeft in 2018 mede op basis van het vastgestelde interne toezichtskader en bestuurlijk toetsingskader invulling gegeven aan de rol als intern toezichthouder. Belangrijke bron van informatie voor het algemeen bestuur zijn de bestuursrapportages zoals die door de directeur-bestuurder worden aangeboden.

1.1 Missie / visie / kernwaarden

Ten aanzien van missie, visie en kernwaarden is het volgende opgenomen in het strategisch beleidsplan SKOW 2015-2019.

Missie SKOW

De missie van de SKOW is het creëren van een schoolomgeving in het primair onderwijs waarin leerkrachten en leerlingen, met respect voor eenieder, het beste onderwijs geven en ontvangen met een katholieke grondslag.

Met als motto: 'Bij de SKOW maken de mensen het verschil'.

Visie SKOW

De SKOW is met haar scholen vernieuwend, ondernemend en onderscheidend. De SKOW wil in toenemende mate de onderwijsbehoeften en specifieke talenten van ieder kind als uitgangspunt nemen om passend onderwijs te kunnen bieden met moderne en gedifferentieerde onderwijsmethoden. Het bevorderen van sociale vaardigheden en culturele vorming maken in toenemende mate deel uit van het onderwijsproces. Daarbij zal ook steeds vaker gebruik gemaakt worden van de mogelijkheden van ICT.

Door het aangaan van 'partnerschap' met onder andere ouders/verzorgers, Schooladviesdienst, kinderopvang, zorginstanties en gemeente wil de SKOW bijdragen aan de volledige ontwikkeling van kinderen. Goed onderwijs is onze kerntaak, maar een bredere maatschappelijke uitdaging gaan wij niet uit de weg.

Kernwaarden

Hoe maken wij onze missie en visie waar? Dat doen we door ons in ons dagelijks handelen te laten leiden door een aantal kernwaarden:

Mensgericht / betrokken

Dat wij bij de SKOW mensgericht en betrokken zijn, uit zich op diverse manieren:

- Wij geloven dat ieder mens in beginsel goed en uniek is. Bij ons zijn alle kinderen dan ook welkom in hun authenticiteit, en doen we recht aan de onderlinge verschillen. We hebben respect voor ieders achtergrond, godsdienst of levensbeschouwing. We willen kinderen vormen tot mensen die, met al hun verschillen, op elkaar gericht en betrokken zijn.
- We koesteren ons personeel als het 'goud' van de organisatie. We onderkennen hun spilfunctie bij het vervullen van onze ambities en doelen. Onze personeelsleden vervullen een voorbeeldfunctie, bieden onderwijs op maat, zijn integer, staan midden in de samenleving, zijn in staat te reflecteren op eigen handelen, kortom: zijn professioneel.
- We investeren in wederzijdse betrokkenheid tussen school en ouders en maken ruimte voor ontmoeting.
- Alle betrokkenen bij de SKOW voelen zich veilig, gerespecteerd en gewaardeerd. Er is aandacht voor tolerantie en onderlinge solidariteit. Er is sprake van menselijke maat.

Samen(werken)

Ook deze kernwaarde is voor ons op verschillende niveaus leidend:

- Mens-zijn kun je niet alleen, daar heb je anderen bij nodig. Mensen zijn in wezen gericht op relaties. Onze scholen realiseren dan ook een klimaat waarin kinderen en volwassenen elkaar leren kennen, begrijpen en waarderen op basis van respect en vertrouwen. Mensen ontmoeten kan op veel manieren. Op de scholen van de SKOW willen we elkaar ook ontmoeten in bestaande rituelen, feesten en symbolen uit de katholieke traditie.
- De SKOW wil in goede samenwerking doelen en ambities bereiken. Daarvoor is het nodig dat intern iedereen bekend is met de te bereiken doelen en deze onderschrijft. 'Samen werkend' kunnen we de doelen bereiken en 'samen werkend' kunnen we kinderen het beste bieden.
- Ook externe samenwerking met andere scholen, schoolbesturen en de gemeente Wassenaar (en Voorschoten?) is van belang in het streven van de SKOW om niet alleen nu maar ook in de toekomst kwalitatief hoogwaardig onderwijs te blijven aanbieden. Samenwerking, met als uitgangspunten leren van elkaar en elkaar versterken, biedt voor alle betrokkenen meer en betere kansen.

Innovatief

Bij de SKOW zijn we niet snel tevreden. We willen telkens verbeteren, innoveren, nieuwe doelen stellen en deze ook bereiken. Daarmee zetten we ontwikkelingen in gang en inspireren we kinderen en personeelsleden om mee op weg te gaan naar een toekomst die we niet kennen maar mede zullen moeten vormgeven.

Veelzijdige ontwikkeling

De SKOW heeft de ambitie om alle kinderen op de scholen passend onderwijs te bieden. Aansluitend bij de diverse onderwijsbehoeften van de leerlingen behalen de scholen zo hoog mogelijke leerresultaten op velerlei gebied. De SKOW wil uit ieder kind halen wat er in zit. Kinderen kunnen hun talenten veelzijdig ontwikkelen op cognitief, creatief, motorisch en sociaal gebied. Zij worden optimaal toegerust voor het voortgezet onderwijs.

Diversiteit

Diversiteit is voor ons op verschillende manieren van belang:

- Ieder mens is anders. We hebben allemaal verschillende talenten en groeien op onder verschillende omstandigheden. Wij zijn ons bewust van die verschillen en willen alle kinderen op onze scholen gelijke kansen bieden. Gedrag dat mensen tegen elkaar opzet, wijzen wij af. Zo leren wij kinderen ook omgaan met diversiteit in de samenleving.
- Elke school is anders. De SKOW staat voor eenheid in verscheidenheid. Binnen de door de SKOW geformuleerde ambities en doelen mogen de scholen zich onderscheiden en zich profileren op hun eigenheid. Juist die eigenheid geeft voor veel (toekomstige) ouders de doorslag bij hun keuze voor één van de scholen van de SKOW. We zijn ons ervan bewust dat het voor elke school een uitdaging is om zich te profileren met haar specifieke eigenheid in een tijd waarin er steeds minder ruimte lijkt te zijn voor die eigen keuzes.

1.2 Bestuur

De samenstelling van het algemeen bestuur is opgenomen in het verslag van de toezichthouder (AB).

Het algemeen bestuur van de SKOW is onbezoldigd. Het dagelijks bestuur is in dienst van de Stichting en daarmee de enige bezoldigde bestuurder. Van toepassing voor de directeur-bestuurder is de CAO-PO.

In het verslagjaar (2018) is het bestuur van de Stichting 7 maal in een reguliere vergadering bijeen geweest.

Onderwerpen die tijdens deze bestuursvergaderingen besproken zijn, zijn al dan niet voorzien van een korte toelichting, opgenomen in [bijlage 1](#) bij dit verslag.

Het bestuur is éénmaal bijeen geweest met de GMR. Van deze bijeenkomst is verslaglegging beschikbaar.

1.3 Dagelijks bestuur / management

Het management van de SKOW bestond in 2018 uit het dagelijks bestuur, t.w. de directeur-bestuurder en de locatiedirecteuren.

De directeur-bestuurder was het bevoegd gezag in de zin van de wet op het Primair onderwijs. De verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de directeur-bestuurder en de locatiedirecteuren is vastgelegd in het directiereglement.

De directeur-bestuurder heeft periodiek met de directies van de scholen gesproken over de ontwikkelingen in de betreffende school. Dit betrof alle deelgebieden of een specifiek (begroting, formatie) terrein.

De directeur-bestuurder heeft ook zorg gedragen voor de communicatie naar diverse geledingen. Dit gebeurde op de volgende wijze:

- aanwezigheid bij vergaderingen van directiebestuur (voorbereiding en voorzitterschap), vergaderingen van de GMR, vergadering MR (alleen op verzoek), evt. commissies en werkgroepen;
- aanwezigheid bij vergaderingen ouderverenigingen d.m.v. vertegenwoordiging door leden van de locatiedirectie en/of teamleden;
- aanwezigheid bij informele aangelegenheden binnen de scholen.

Op lokaal bovenschools niveau was de directeur-bestuurder in 2018 actief betrokken bij het ScholenCollectief Wassenaar, als lid van de Raad van Bestuur. Tevens was de directeur-bestuurder in 2018 voorzitter van het bestuur van het samenwerkingsverband passend primair onderwijs Leiden waarvan ook de SKOW deel uit maakt.

1.4 Management

Het management van de SKOW bestond uit de gezamenlijke directies van de scholen onder het bestuur. De directeur-bestuurder is voorzitter van het management. Ultimo 2018 was de samenstelling als volgt:

Rob de Jong, directeur-bestuurder
Johanneke Reinders, locatiedirectie St. Bonifaciuschool
Jos Dohle, locatiedirectie St. Jozefschool
Caroline de Wild, locatiedirectie St. Jan Baptistschool.

Het management van de SKOW is in het verslagjaar diverse keren bijeen geweest. De vergadering wordt steeds gehouden op één van de scholen van de stichting. De onderwerpen die zijn besproken zijn opgenomen in [bijlage 2](#).

1.5 Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Algemeen:

De SKOW heeft drie basisscholen onder haar beheer. Elke school wordt in de GMR vertegenwoordigd door twee leden, een ouderlid en een personeelslid. Elke school kent ook een eigen MR. De leden van de GMR worden gekozen uit de leden van de medezeggenschapsraden van de scholen. De GMR-leden zitten niet namens de MR in de GMR. Belangrijkste argument voor deze samenstelling betreft de mogelijke uitwisseling tussen MR-en en GMR.

Samenstelling:

De GMR SKOW bestond per einde 2018 uit de volgende leden (per school wordt eerst het ouderlid en vervolgens het personeelslid genoemd).

St. Bonifaciuschool: Frank Schouten en Fleur Steijnman
St. Jan Baptistschool: en Dominique van Raaphorst
St. Jozefschool: Maikel Parlevliet en Annemarie Boessenkool

De samenstelling van de GMR is in 2018 sterk gewijzigd. Er is sprake van drie nieuwe leden.

Vergaderingen en overleg

In dit jaar heeft de GMR conform de planning vier keer vergaderd

Ook was er dit jaar weer een bijeenkomst met het bestuur van SKOW met als onderwerpen:

- kennismaking (nieuwe) leden GMR en leden bestuur SKOW
- ontwikkelingen rond IKC/brede school
- integraal huisvestingsplan gemeente Wassenaar
- verduurzaming SKOW vastgoed

Daarnaast heeft de GMR gesprekken gevoerd met Verus i.v.m. een onderzoek naar de mogelijkheden van het realiseren van een Integraal Kindcentrum (IKC) binnen de SKOW.

Besproken onderwerpen en beleidsplannen:

De agenda van de GMR wordt o.a. vastgesteld aan de hand van een jaarplan. Daarnaast wordt aandacht gegeven aan actuele onderwerpen zoals: IKC, bestuurlijke samenwerking en de lerarenstakingen.

De volgende onderwerpen en beleidsplannen zijn dit jaar in de GMR-vergaderingen besproken en indien nodig vastgesteld:

- Ziekteverzuimbeleidsplan SKOW
- Nascholingsbeleid/professionalisering
- GMR reglement en huishoudelijk reglement
- Vakantierooster 2018-2019
- Meerjarenbegroting SKOW 2018-2021
- Protocol gescheiden ouders
- Procedure toelatingsbeleid Wassenaar
- Meerjaren bestuursformatieplan 2018-2022
- Ontwikkelingen IKC
- Personele zaken
- Privacybeleid

Vanuit het bestuur zijn o.a. de volgende onderwerpen geagendeerd:

- Stichting Leergeld
- Tevredenheidsonderzoek onder leerlingen
- Risico inventarisatie en evaluatie (RI&E)
- Ontwikkeling integraal onderwijs huisvestingplan (IHP) door de gemeente
- Passend primair onderwijs (PPO Leiden)
- Besteding middelen voor werkdrukvermindering.
- Vervangingspool/contract Randstad

2. Identiteit

De SKOW en haar scholen werken vanuit een katholieke levensvisie.

Deze visie is geconcretiseerd d.m.v. projecten op basis van ervaringscatechese, waarbinnen de Bijbel en de christelijke feestdagen een plaats hebben, evenals openheid en respect voor andere religies.

De scholen hebben daarbij aandacht besteed aan de contacten met kerk en parochie.

Waar mogelijk en gewenst hebben de scholen ook bijgedragen aan de voorbereidingen van de sacramenten Eerste Communie en Vormsel. Het aantal kinderen dat deelneemt aan genoemde sacramenten was in 2018 opnieuw erg klein.

Gedurende het verslagjaar is op alle scholen (St. Jozefschool, St. Bonifaciuschool en St. Jan Baptist) gewerkt met de projecten 'Hemel en Aarde'. Daarnaast is er op alle drie de scholen sprake van schoolspecifieke zaken, zoals bijvoorbeeld het jaarlijkse project 'heilige huisjes', deelname aan de Vastenactie en andere goede doelen.

De katholieke grondslag van de scholen is altijd herkenbaar binnen de sociale context. De begrippen omgang met elkaar, welzijn, steun geven, acceptatie, begrip, omgaan met verschillen, veiligheid en het hanteren van normen en waarden staan hierbij steeds centraal. Zij dienen als basis voor een fijne sfeer binnen onze scholen. Visies en handelen zijn steeds gebaseerd op het goede van elk mens. De kernwaarden zoals beschreven in 1.1 zijn ook in 2018 belangrijke pijlers geweest bij de concretisering van de identiteit van de scholen.

Dit alles betekent dat de scholen toegankelijk zijn voor alle kinderen, waar wij van de ouders verwachten dat zij onze katholieke visie respecteren, zoals wij de geloofsopvattingen van anderen ook zullen respecteren.

In de planning van de scholen zal, voorafgaand aan elke schooljaar, worden gezien op welke wijze vanuit de parochie een bijdrage kan worden geleverd aan de identiteitsbegeleiding. Daarbij zal het zeker mogelijk zijn ook een beroep te doen op andere mogelijkheden om bewust met de identiteit om te gaan binnen de scholen van de SKOW. De contacten met de parochie zijn in 2018 beperkt gebleken en komen voornamelijk tot stand door het initiatief van de scholen.

In dit hoofdstuk van het jaarverslag wordt specifiek aandacht besteed aan de levensbeschouwelijke identiteit (van de scholen) van de SKOW.

Identiteit is meer dan alleen de levensbeschouwelijke identiteit. De identiteit wordt mede bepaald door de wijze waarop onderwijs wordt geboden, het personeelsbeleid, huisvestingsbeleid en ook financieel beleid. In het beleidsplan SKOW 2015-2019 wordt aangegeven op welke wijze deze aspecten invulling krijgen en in dit jaarverslag staat vermeld hoe dat in 2018 is gebeurd.

3. Onderwijs

3.1 Inspectie

Gedurende het verslagjaar heeft de onderwijsinspectie een zogenaamd thematisch schoolbezoek gebracht aan de St. Bonifaciuschool. Het betrof het bezoek in het kader van de verplichting van de inspectie om elke basisschool in Nederland tenminste een keer in de vier jaar te bezoeken. Het thema was 'Lerarenkracht: theorie en praktijk in het didactisch handelen'.

Voorafgaand aan het bezoek heeft de inspectie aangegeven dat er geen verslag opgemaakt zou worden en dat er dus ook geen sprake was van een specifieke beoordeling.

In het evaluatiegesprek heeft de inspectie wel aangegeven dat de kwaliteit van het didactisch handelen in orde is op de school.

De andere scholen van de SKOW zijn in 2018 niet bezocht door de onderwijsinspectie.

Via de site van de onderwijsinspectie <https://www.onderwijsinspectie.nl/zoek-scholen> kunt u de beoordelingen /bevindingen van de inspectie altijd teruglezen.

De inspectie geeft aan dat de kwaliteit van de scholen in 2018 goed op orde was.

3.2 Leerlingen

Op de teldatum 1 oktober 2018 telden de scholen 643 leerlingen.

Dit aantal was 20 leerlingen lager dan de teldatum 1 oktober 2017.

Het leerlingenaantal was als volgt verdeeld over de scholen:

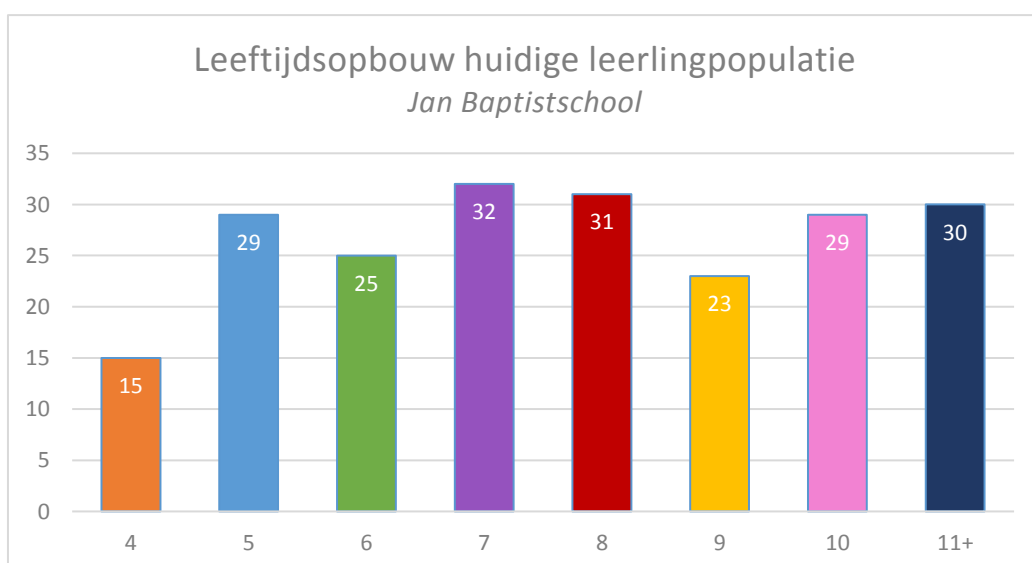
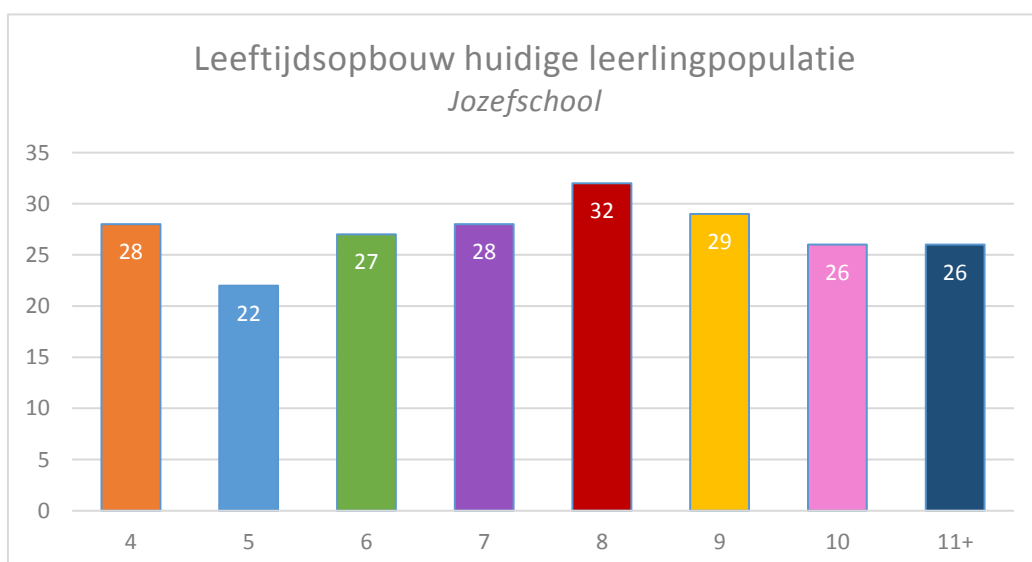
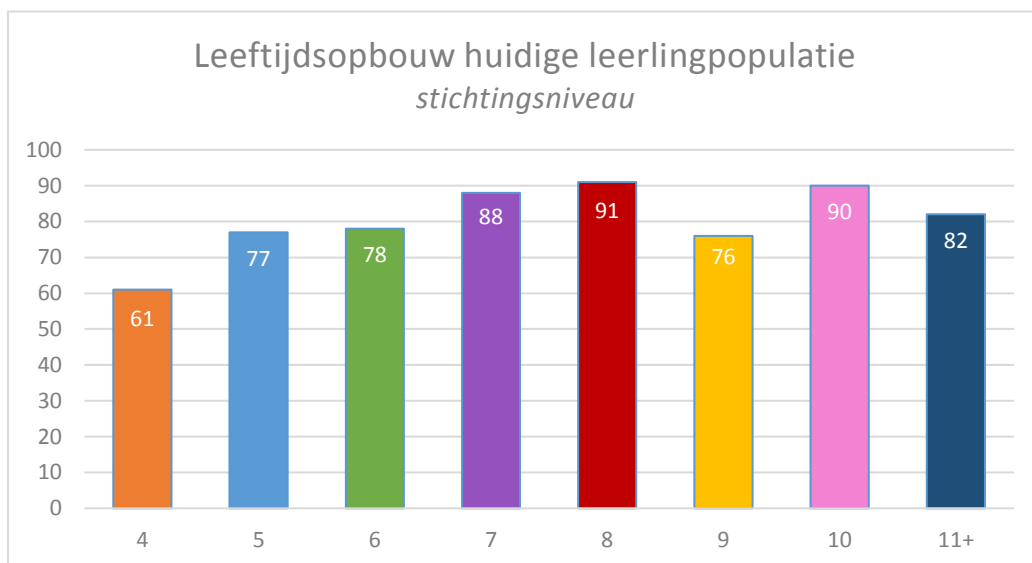
St. Jan Baptistschool	214 (0)
St. Jozefschool	218 (-1)
St. Bonifaciuschool	211 (-19)

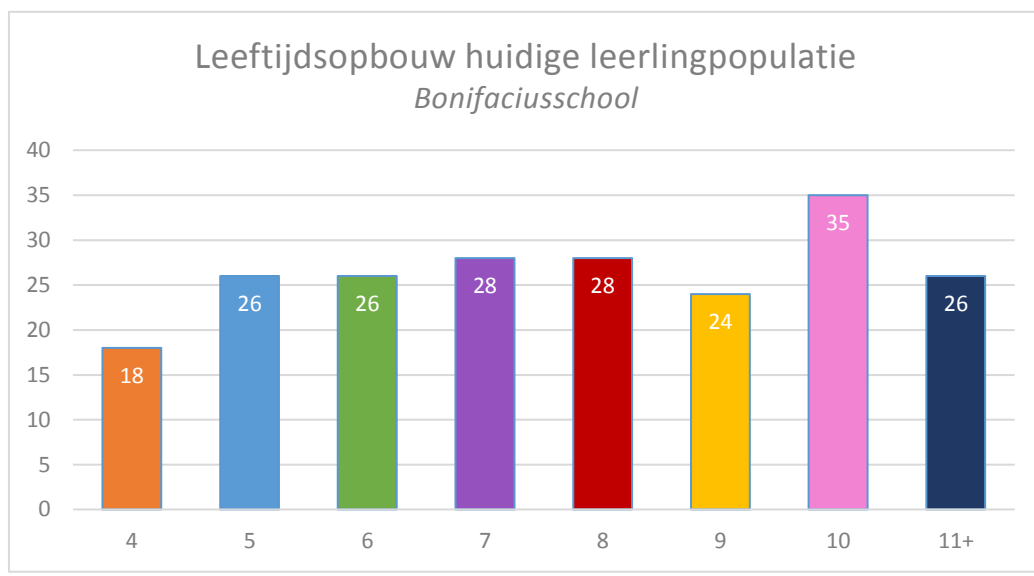
De daling van het leerlingenaantal in 2018 was groter dan voorzien voornamelijk als gevolg verhuizingen van kinderen die zouden instromen en kinderen die al langere tijd op school zaten.

Het leerlingenaantal zal op basis van de gegevens ultimo 2018 per 1 oktober 2019 vermoedelijk iets stijgen gelet op het aantal aanmeldingen van 4-jarigen.

Het volgende overzicht is, wat betreft prognoses, gebaseerd op de gemeentelijke prognoses en de feitelijke situatie op de scholen ultimo 2018.

School	Leerlingen 01-10-2017 werkelijk	Leerlingen 01-10-2018 werkelijk	Leerlingen 01-10-2019 Prognose	Leerlingen 01-10-2020 Prognose	Leerlingen 01-10-2021 Prognose
St. Bonifaciuschool	230	211	<u>217</u>	<u>220</u>	<u>220</u>
St. Jan Baptistschool	214	214	<u>214</u>	<u>214</u>	<u>214</u>
St. Jozefschool	219	218	<u>220</u>	<u>220</u>	<u>220</u>
Totaal	663	643	<u>651</u>	<u>654</u>	<u>654</u>

3.3 Toelatingsbeleid

Het toelatingsbeleid is voor alle drie de scholen uniform en heeft de instemming van de GMR. Een afschrift van het beleid, waarin ook opgenomen de regeling schorsing en verwijdering, is op elke school aanwezig. Het toelatingsbeleid is in 2018 niet gewijzigd.

Wel is op lokaal niveau (gemeente Wassenaar) een aanzet gegeven om te komen tot gezamenlijke afspraken wat betreft toelating en de communicatie hierover aan ouders. In 2019 worden de afspraken geïmplementeerd. Het betreft vooral afspraken op procedureel gebied.

3.4 Onderwijskundige ontwikkelingen

3.4.1 Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg is altijd aan de orde van de dag in onze scholen. Ook in 2018 was dit het geval. Kwaliteitszorg komt onder andere terug in de onderstaande opsomming van aandachtsgebieden die in meer of mindere mate jaarlijks binnen de scholen aan de orde zijn:

- opbrengstgericht werken;
- passend onderwijs;
- versterken / verbreden van ouderbetrokkenheid o.a. middels ouder-kind gesprekken en gesprekken binnen de ondersteuningsteams;
- ICT in het onderwijs;
- arbobeleid w.o. een raamplan en uitvoeren van risico-inventarisatie en risico-evaluatie.
- personeelsbeleid (gesprekkencyclus);
- didactisch handelen;
- (sociale) veiligheid.

De onderwijsinspectie heeft geconstateerd dat er binnen de SKOW sprake is van een goed werkend systeem van kwaliteitszorg. Vanuit een gezamenlijke visie en missie en gedeelde waarden wordt steeds gewerkt aan kwaliteitsverbetering van de scholen en is gebleken dat dit vruchten afwerpt. De verschillende instrumenten die gebruikt worden bij kwaliteitszorg zijn binnen de SKOW een hulpmiddel bij kwaliteitsontwikkeling en het gebruik is geen doel op zich.

3.4.2 Ontwikkelingen / opbrengsten / resultaten

De scholen hebben zich ook in 2018 (in)direct beziggehouden met de hierboven genoemde ontwikkelingen. In [bijlage 3](#) worden diverse ontwikkelingen nader benoemd.

De informatie in de bijlage is aangevuld met een aantal concrete opbrengsten en resultaten. Eerst worden bovenschoolse items aangegeven gevolgd door meer schoolspecifieke zaken, die voornamelijk puntsgewijs worden benoemd.

3.5 Samenwerkingsverbanden

3.5.1 Passend onderwijs (PPO Leiden)

De Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar participeert in het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Leiden e.o.

Binnen samenwerkingsverband is het ondersteuningsplan 2017-2020 van toepassing. In het Ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband PPO 2017-2020 worden de volgende zaken nader beschreven:

- missie, visie en ambities;
- beoogde resultaten;
- inrichting passend onderwijs;
- ouders en medezeggenschap;
- passend onderwijs in de praktijk;
- passend onderwijs in relatie tot gemeentelijk beleid;
- financiën.

Het ondersteuningsplan 2017-2020 is voor iedereen te vinden op de website www.pporegioleiden.nl. Op deze site is veel informatie beschikbaar over het samenwerkingsverband waaronder ook het jaarverslag en de jaarrekening.

De onderwijsinspectie heeft bij haar laatst uitgevoerde kwaliteitsonderzoek uitgevoerd in het samenwerkingsverband een positief oordeel gegeven over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan passend onderwijs in het samenwerkingsverband.

Voor de scholen van SKOW kan gesproken worden over sterke participatie binnen het swv passend onderwijs. De werkwijze zoals beschreven in het ondersteuningsplan is binnen de scholen van de SKOW sterk herkenbaar. Zeer positief is de vroege betrokkenheid van ouders bij de zorg voor kinderen, waarbij school en ouders steeds meer als partners komen tot het beste onderwijsarrangement voor kinderen die speciale behoeftes hebben.

De dienstverleningsovereenkomst die de Schooladviesdienst Wassenaar (SAD) heeft gesloten met het swv. Passend Onderwijs is in 2018 verlengd en loopt nu tot augustus 2020. De overeenkomst is belangrijk in het kader van de functie die de SAD heeft binnen de kring passend onderwijs Wassenaar.

Het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Leiden bestaat sinds 2014. Vanaf de start is de directeur-bestuurder van de SKOW bestuurlijk betrokken geweest bij het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs. Vanaf november 2017 in de rol als voorzitter van het bestuur.

3.5.2 ScholenCollectief Wassenaar

Het bestuur van de SKOW participeert vanaf de oprichting (2003) in de Stichting ScholenCollectief Wassenaar. Deze samenwerkingsstichting heeft tot doel de samenwerking tussen de Wassenaarse basisscholen te bevorderen waar dat gewenst is, zonder dat de identiteit en cultuur van de scholen ter discussie staan.

In 2018 zijn o.a. de volgende items aan de orde geweest binnen het ScholenCollectief. Indien relevant worden ook resultaten vermeld.

- Convenant Schooladviesdienst Wassenaar. In 2018 is het vigerende convenant conform de afspraken geëvalueerd (klantenpanel) en is gestart met de voorbereiding voor een nieuw convenant voor de periode 2020-2023. De eerste stap is de intentieverklaring geweest van de deelnemende partijen. In 2019 zal het nieuwe convenant nader worden ingevuld en ondertekend.

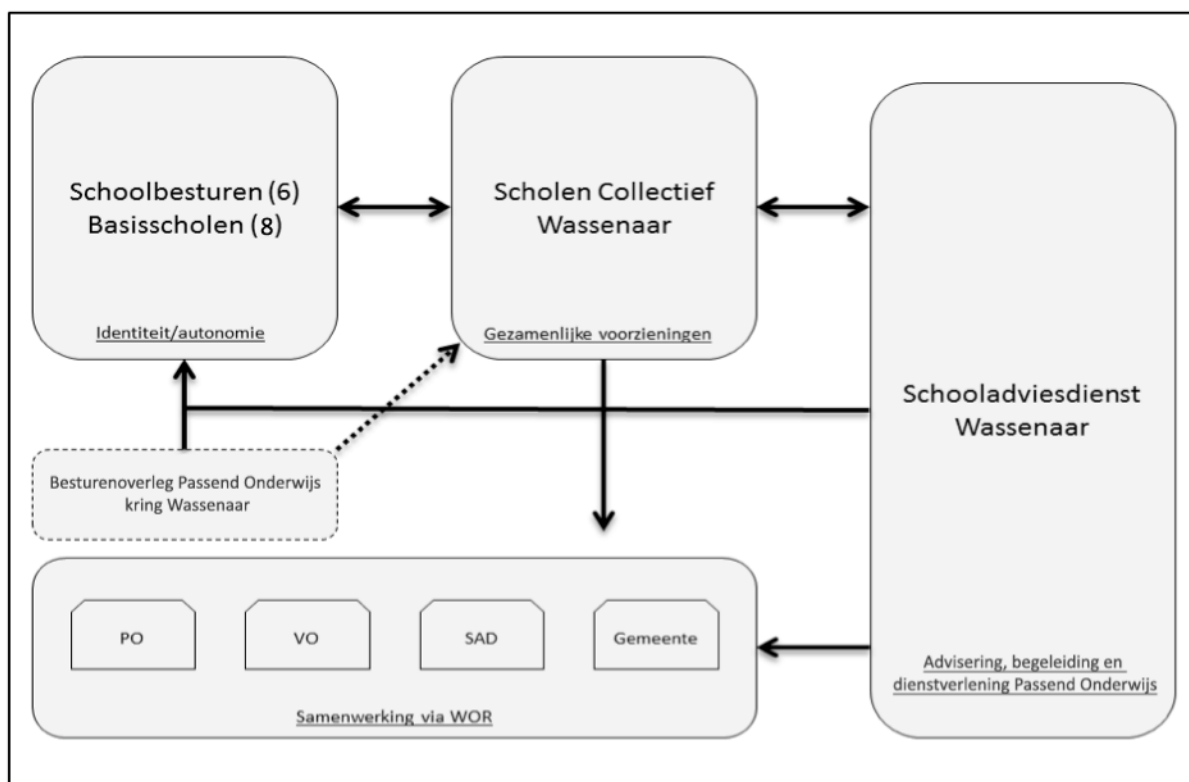

- De gemeente Wassenaar heeft het initiatief genomen te komen tot een Integraal Onderwijshuisvestingsplan Wassenaar (IHP). Binnen het ScholenCollectief is o.a. overleg aan de orde betreffende de uitgangspunten.
- Studiemiddagen. In samenwerking met de SAD is invulling en uitvoering gegeven aan een tweetal studiemiddagen voor directies in Wassenaar m.n. gericht op passend onderwijs. Speciale aandacht was er voor de problematiek rond Nederlands als tweede taal.
- Passend Onderwijs. Het ScholenCollectief vormt binnen het samenwerkingsverband PPO de kring Passend Onderwijs Wassenaar. Alle relevante zaken betreffende passend onderwijs zijn in de kring besproken.
- De personeelsacties die gevoerd zijn t.b.v. werkdrukvermindering en salarisverbetering. De scholen hebben de informatievoorziening o.a. aan ouders met elkaar gedeeld.
- Tussentijdse instroom van leerlingen. In de praktijk blijkt dat niet voor alle tussentijds instromende leerlingen plaatsing gerealiseerd kan worden. Binnen het SCW zijn afspraken gemaakt om de bestand mogelijkheden zo optimaal mogelijk te benutten.
- In het kader van plaatsingsbeleid is procedure opgesteld die de scholen meer inzicht verschaft in de (on)mogelijkheden van plaatsing.
- In 2018 is uitvoering gegeven aan een vorm van collegiale consultatie door / bij de directies van de scholen. In 2019 wordt de consultatie geëvalueerd en wordt bepaald of een vervolg gewenst is.
- In het kader van de AVG (privacy) is samenwerking gerealiseerd die o.a. heeft geleid tot het gezamenlijk aanstellen van een functionaris gegevensbescherming door bijna alle schoolbesturen in Wassenaar en de SAD.

Naast bovengenoemde zaken was er ook aandacht voor:

- financiën ScholenCollectief
- Talentum
- vakantierooster
- schoolzwemmen
- nascholingsactiviteiten SAD
- opvoedingsondersteuning
- cultuureducatie
- voor- en vroegschoolse educatie Wassenaar
- accommodaties voor gymonderwijs
- it-beheer op schoolniveau
- evaluatie van bestaande netwerken
- bovenschools taakbeleid

3.5.3 Schematisch overzicht samenwerkingsverbanden Wassenaar

Opmerking: De Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar is één van de 6 schoolbesturen voor primair onderwijs in Wassenaar.

3.6 Overblijfregeling in scholen

Het bestuur van de SKOW is conform de wet- en regelgeving verantwoordelijk voor een overblijfvoorziening. De scholen van de SKOW school geven de regeling zelf vorm, maar wel met inachtneming van het wettelijk vastgesteld kader.

Elk jaar, dus ook in 2018 zijn er scholingsbijeenkomsten georganiseerd voor overblijfkraften. De scholing wordt door de overblijfcoördinatoren van de scholen op schoolniveau georganiseerd.

Al enige jaren is voor alle overblijfmedewerkers een zogenaamde 'verklaring omtrent het gedrag' verplicht. De SKOW heeft ook in 2018 zorggedragen voor de aanwezigheid van gevraagde verklaringen.

De overblijfregelingen van de scholen zijn op alle locaties beschikbaar / ter inzage. M.b.t. de kosten voor ouders is er nog sprake van verschillen. De komende jaren zullen de kosten steeds meer gelijk getrokken worden. Nu zijn de kosten respectievelijk € 1,30 op de Jan Baptistschool en € 0,90 op de Bonifacius- en Jozefschool. De hoge(re) kosten voor de ouders van de St. Jan Baptistschool voort uit het feit dat deze school al een aantal jaar een overblijfcoördinator heeft, in dienst van de Stichting. Inmiddels is deze ook de coördinator van de overblijfregeling Bonifaciuschool kunnen de tarieven verder geharmoniseerd worden. Streven is om de tarieven in het schooljaar 2019/2020 gelijk te laten zijn op alle drie de scholen.

Op de Jozefschool is nog steeds een vrijwilliger die de coördinatie op zich neemt.

De vrijwilligersvergoeding t.b.v. de overblijfmedewerkers is in overeenstemming met de eisen die gesteld worden.

Het bestuur heeft geconstateerd dat de overblijfregelingen binnen de scholen in 2018 goed en naar tevredenheid hebben gefunctioneerd.

3.7 Voor- en naschoolse opvang

Voor besturen voor primair onderwijs geldt een inspanningsverplichting om voor- en naschoolse opvang te regelen. De samenwerkende schoolbesturen binnen het ScholenCollectief Wassenaar hebben hiertoe een contract afgesloten met Norlandia (voorheen de Stichting Kinderdagverblijven Wassenaar (SKW)) conform het zogenaamde makelaarsmodel. Over 2018 zijn geen bijzonderheden te melden.

3.8 Huisvesting

De SKOW vindt dat de inrichting van de schoolgebouwen zodanig moet zijn dat de gebruikers (kinderen, ouders en werknemers) zich er thuis voelen en er optimaal kunnen functioneren. De gebouwen dienen daartoe goed onderhouden te worden en minimaal te voldoen aan de gestelde eisen in wet- en regelgeving.

De Stichting beschikt over drie schoolgebouwen die in bouwstijl grote verschillen vertonen. In 2018 zijn de meerjaren onderhoudsplanningen leidend geweest voor uitvoering van onderhoudsactiviteiten. Deze onderhoudsplanningen worden elke twee jaar geactualiseerd. In 2019 zal de update weer plaatsvinden.

De gebouwen verkeren in een redelijk tot goede staat van onderhoud.

Contract OHM

Om het noodzakelijke en gewenste onderhoud te realiseren met de beschikbare middelen en voorzieningen is ook het afgelopen jaar gebruik gemaakt van externe ondersteuning (kennis, expertise, advies) die OHM (Onderwijsbureau Hollands Midden) biedt in haar aanbod.

Vastgelegd is welke werkzaamheden door OHM worden verricht.

De samenwerking is ondanks problemen in de personele bezetting (OHM) positief verlopen in 2018.

De personele bezetting lijkt m.i.v. 2019 weer op orde te zijn zowel kwantitatief als kwalitatief.

Huisvesting in de toekomst is in 2018 actueel geweest. Het is nog niet duidelijk geworden of en zo ja welke gebouwen in aanmerking komen voor (grootschalige) renovatie of mogelijk (vervangende) nieuwbouw. Totdat die duidelijkheid is verkregen wordt bij de planning / uitvoering van de onderhoudscyclus uitgegaan van de meest actuele onderhoudsplanningen.

De verwachting is dat in 2019 meer duidelijkheid zal komen door de vaststelling van een IHP door de gemeente Wassenaar, waarna bepaald kan worden of dit gevolgen heeft voor de reguliere onderhoudscyclus van een of meer gebouwen. In het verlengde hiervan vinden ook de dotaties plaats als gepland in de mop (meerjaren onderhoudsplanning).

Contractonderhoud

Er is sprake geweest van voldoende inzicht in (contractuele) afspraken met diverse aanbieders. De meeste contracten kennen een looptijd van 3 jaar waarna steeds sprake kan zijn van stilzwijgende verlenging. De SKOW zal steeds in overleg met OHM het contractonderhoud evalueren en contracten aanpassen indien gewenst. In 2010 zullen alle contracten opnieuw worden beoordeeld.

De contracten die van toepassing zijn opgenomen in een totaaloverzicht.

Vandalisme

In 2018 was er slechts zeer beperkt sprake van schade als gevolg van vandalisme aan / rond de schoolgebouwen. De beperkte schade komt vooral voort uit het feit dat twee van de schoolpleinen geen openbaar terrein zijn. Dit wordt ook duidelijk aangegeven. Op twee scholen, de St. Jozefschool en de St. Jan Baptistschool is sprake van camerabewaking. Deze vorm van toezicht heeft een 'positieve' uitwerking.

Risico-inventarisatie

In 2017 zijn op alle drie de scholen de verplichte risico-inventarisaties en evaluaties uitgevoerd door een externe partij. De inventarisaties hebben niet geleid tot noodzakelijke aanpassingen.

Een risico-inventarisatie (visuele schouw) heeft ook in 2018 plaatsgevonden. Er zijn geen zaken aangetroffen die de veiligheid in gevaar brachten.

Een groot risico t.a.v. onderhoud gebouwen betreft de geconstateerde vochtproblematiek in de gymzaal van de St. Bonifaciuschool. Er is nu ook sprake van vocht onder de sportvloer die lokaal door de vloer heen kan komen. De veiligheid dient dagelijks gemonitord te worden.

De problematiek is onder de aandacht van de gemeente gebracht en de afdeling 'vastgoed' is ter plaatse geweest. In 2019 zal er4 druk uitgeoefend worden om passende maatregelen te nemen.

Gedurende het gehele jaar vindt er (periodiek) onderhoud plaats aan en in de gebouwen van de SKLOW, uitgevoerd door eigen personeel en/of professionals. Zoals hierboven opgemerkt worden daar jaarlijks bedragen voor begroot (conform planningen). In 2018 zijn de totale huisvestingslasten binnen de begroting gebleven.

Ingrijpend onderhoud (gemeente)

In 2018 is er door de SKOW geen beroep gedaan op de voorziening, getroffen door de gemeente Wassenaar, na de overdracht van de verantwoordelijkheden t.a.v. onderhoud naar schoolbesturen per 1 januari 2015. Op basis van de regeling kunnen besturen kosten voor onderhoud declareren in de periode 2015 t/m 2019 waarvoor zij geen voorzieningen hebben kunnen realiseren.

Indien blijkt dat deze kosten in genoemde periode ook werkelijk gemaakt dienen te worden kan een schoolbestuur een beroep doen op deze voorziening.

Klachten en afhandeling

Ten aanzien van huisvesting en materieel is er geen sprake geweest van formele klachten.

3.8.1 Omgevingsvergunningen

Iedere school moet over een omgevingsvergunning (voorheen gebruikersvergunning) beschikken. In 2018 zijn er geen controles uitgevoerd op de scholen van de SKOW. De controles worden op initiatief van en door de (regionale) brandweer uitgevoerd. De brandweer is wettelijk met de controle op de omgevingsvergunningen belast.

Naast de formele controles is in 2018 ook aandacht besteed aan de veiligheid van de schoolgebouwen in de lijn van te voeren arbobeleid. Op de scholen wordt de verplichte risico-inventarisatie en –evaluatie uitgevoerd door een externe partij. De gecertificeerde rapportages hebben inzichtelijk gemaakt waar aandacht aan besteed moet worden. De uit te voeren acties zijn beperkt en opgenomen in de jaarplannen.

Voor de veiligheid van speel- en gymzalen, incl. inventaris is met een daartoe gecertificeerd bedrijf een contract afgesloten voor jaarlijkse veiligheidsinspecties en onderhoud. In 2018 is al het geplande contractonderhoud uitgevoerd.

De speeltoestellen op de schoolpleinen zijn regelmatig steekproefsgewijs gecontroleerd. Dit gebeurde door de scholen zelf. Geconstateerde problemen zijn verholpen.

T.b.v. plaatsing van zonnepanelen op een van de schoolgebouwen is de SKOW in 2018 een procedure gestart om hiervoor een omgevingsvergunning te verkrijgen. In het eerste kwartaal van 2019 zal hierover duidelijkheid komen.

4. Personeel

Een hoge kwaliteit van onderwijs bieden, betekent dat iedere medewerker zich professioneel moet kunnen ontwikkelen. Binnen de SKOW vinden we opdoen van kennis en vaardigheden, uitwisseling van kennis en het leren van en met elkaar erg belangrijk. Ook het goed benutten van (specifieke) kwaliteiten t.b.v. de kinderen op de scholen willen we stimuleren.

Tot slot vinden we het ook belangrijk dat medewerkers zich binnen onze scholen prettig en veilig voelen. In 2018 is een personeelstevredenheidsonderzoek uitgevoerd (Scholen op de kaart). De resultaten van het onderzoek zijn positief.

4.1 Personeel en formatie

Het personeelsbeleid van de SKOW is beschreven in het Integraal Personeelsbeleidsplan SKOW. Hierin zijn de kaders van het te voeren personeelsbeleid benoemd.

Het beleid op schoolniveau is beschreven in de schoolspecifieke schoolplannen 2015-2019, zoals die in 2015 zijn vastgesteld. In 2018 zijn de scholen gestart met het proces wat zal leiden tot nieuwe schoolplannen voor de periode 2109-2023.

Belangrijke ontwikkelingen in 2018 waren o.a. de uitvoering / implementatie van afspraken uit de CAO po 2018, w.o. het geactualiseerde functiebouwwerk primair onderwijs en het nieuwe werkverdelingsplan. De activiteiten zullen ook in de eerste helft van 2019 worden voortgezet.

Binnen het (jaar)taakbeleid conform de afspraken uit de CAO-po heeft de (P)GMR ook in 2018 gekozen voor verlengen van het zogenaamde basismodel. In goed overleg is, op voorstel van het personeel, overeenstemming bereikt over het verlengen van de specifieke afspraken voor het personeel van de SKOW, passend binnen de kaders van de CAO en het basismodel.

Binnen de scholen is ook in 2018 als onderdeel van een continuproces gewerkt met persoonlijke actieplannen (PAP)/ ontwikkelingsplannen (POP), die steeds in overleg tussen personeelsleden en leidinggevenden zijn opgesteld. Verdere professionalisering was ook in 2018 een centraal item. In 2018 zijn bijna alle wensen t.a.v. professionalisering gehonoreerd. Hoewel in financiële zin wel een budget is verbonden aan professionalisering wordt dit niet altijd als taakstellend gezien. In 2018 is het beschikbare budget niet volledig uitgeput.

In 2018 is door de directeur-bestuurder het bestuursformatieplan 2018/2019 opgesteld. Dit plan geeft o.a. aan welke uitgangspunten er gehanteerd worden bij de totstandkoming van de formatie voor enig schooljaar, welke personele inkomsten er zijn en wat de verwachte kosten zijn voor de formatie. In 2018 is verder vormgegeven aan het besluit het (meerjaren) formatiebeleid en het bestuursformatieplan te integreren tot een meerjaren bestuursformatieplan, waarin steeds het eerstvolgende schooljaar specifiek wordt uitgewerkt en een doorkijk wordt geschetst naar de komende 3 schooljaren.

Het bestuursformatieplan 2018/2019 is aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad voorgelegd. De GMR heeft instemming gegeven aan het plan.

Voor de toekomst wordt voorzien dat er sprake is van bestendiging van bestaand personeelsbeleid, waarbij minimaal invulling wordt gegeven aan hetgeen is vastgesteld in de vigerende cao-po. Voorzien wordt dat de formatieve omvang in beperkte mate zal wijzigen en dat natuurlijk verloop voldoende flexibiliteit biedt. Er zal ook de komende jaren ingezet worden op verdere professionalisering van het personeel en het delen van bestaande kennis en expertise.

Beheer van uitkeringslasten

De Stichting voert personeelsbeleid waarbij o.a. aandacht is voor het risico van gedwongen ontslag. Het beleid van de Stichting is erop gebaseerd dat er zo weinig mogelijk uitkeringen in verband met ontslagsituaties worden toegekend. Het systeem van functioneren en beoordelen draagt bij aan de

beperving van de risico's. Daar waar ontslag onvermijdelijk is, is er sprake van maatwerk. Onvermijdelijk ontslag op basis gedwongen ontslag was in 2018 niet aan de orde.

4.2 Personele bezetting 31-12-2018

De personele bezetting betreft een momentopname per ultimo 2018 en is incl. duurzame inzetbaarheid en herbezetting daarvan, langdurig ziekteverzuim en vervangingen i.v.m. verlof (zwangerschapsverlof, ouderschapsverlof).

Personele bezetting in fte.

Leeftijd	2018				2017				2016			
	JB	BO	JO	BS	JB	BO	JO	BS	JB	BO	JO	BS
< 25	1,00				1,43	1,00			1,23	0	1,58	
25 – 34	2,71	5,06	4,15		1,00	4,08	3,58		1,00	5,11	0	
35 - 44	5,28	3,28	3,8		4,38	3,56	3,69		4,19	2,42	4,70	
45 - 54	2,08	2,75	3,49	1,88	2,62	2,76	1,85	0,75	3,30	3,02	1,85	0,70
55 - 59	0,22	0,64		1,65	1,31	0,43		1,65	1,69	0,43	2,49	1,65
> 60	1,84	1,29	2,12		2,15	1,29	2,68		1,00	2,29	0,62	1,00
Totaal	13,13	13,01	13,57	3,53	11,89	13,11	11,79	2,40	12,42	13,26	11,23	3,35

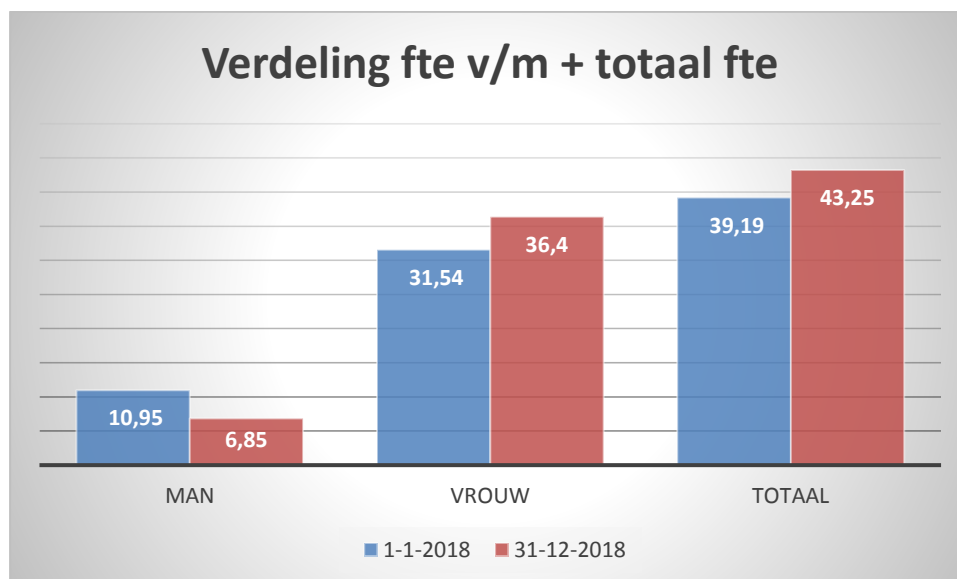
JB: Jan Baptistschool BO: Bonifaciuschool JO: Jozefschool BS: Bovenschools

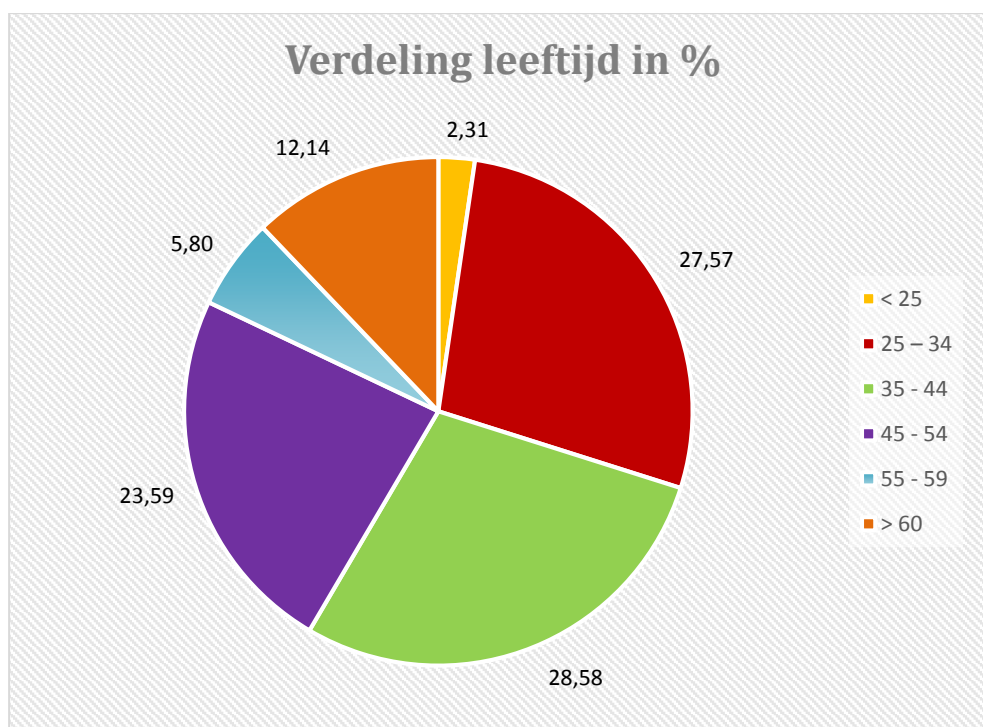
Totale personele bezetting SKOW

2010:	44,13 fte	2014:	38,61 fte	2018:	43,24 fte
2011:	42,01 fte	2015:	40,00 fte		
2012:	40,40 fte	2016:	40,26 fte		
2013:	40,27 fte	2017:	39,19 fte		

Verdeling aantal mannen en vrouwen ultimo 2018:

	Jan Baptistschool		Bonifaciuschool		Jozefschool		Bovenschools	
	Aantal	% van formatie	Aantal	% van formatie	Aantal	% van formatie	Aantal	% van formatie
V	17 (16)	95,6% (95,2%)	15 (15)	73,9% (73,9%)	18 (15)	85,3% (83,0%)	1 (1)	24,8% (31,2%)
M	2 (2)	4,4% (4,8%)	4 (4)	26,1% (26,1%)	2 (2)	15,7% (17,0%)	3 (2)	75,2% (68,8%)
Tot	19 (18)		19 (19)		20 (17)		4 (3)	

Formatie	1 jan 2018	31 dec 2018	Vershil
Aantal parttime medewerkers	42	46	+4
Aantal fulltime medewerkers	16	16	0
Totaal aantal medewerkers	58	62	+4
Aantal parttimers in fte	23,1922	26,8019	+3,6079
Aantal fulltimers in fte	16,0000	16,0000	0
Totaal aantal in fte	39,1922	42,8019	+3,6997

Toelichting:

- In de tabellen zijn alle werknemers uit alle functiecategorieën opgenomen die ultimo 2018 in dienst waren bij de SKOW.
- De cijfers tussen haakjes geven het aantal / percentage aan uit het voorgaande jaar (ultimo 2017).
- Van de totale formatie binnen de SKOW wordt 84,2% bezet door vrouwen en 15,8% door mannen. De verhouding in aantallen bedraagt 17,7% mannen t.o.v. 82,3% vrouwen. Deze laatste percentages zijn vergelijkbaar met de landelijke trend.

4.2.1 Functiecategorieën

In 2018 werden binnen de Stichting de volgende functiecategorieën onderscheiden met daarbinnen de genoemde functies:

- bestuur (toezichthoudend bestuurder, dagelijks bestuur t.w. directeur-bestuurder)
- directie (directeur-bestuurder, locatiedirecteur, adjunct-directeur)
- onderwijsgevend personeel (leraar LA, Leraar LB, leerkrachtondersteuner, onderwijsassistent)
- onderwijsondersteunend personeel (conciërge, managementassistent, administratief / financieel medewerker, schoonmaker)

Het functiebouwwerk (functieboek) voldoet aan de gestelde eisen. Niet alle in het functieboek opgenomen functies waren concreet van toepassing in 2018. Besloten is de opgenomen functies niet te verwijderen om toepassing op enig moment mogelijk te maken.

In 2018 is op basis van de nieuwe cao-po een aantal zaken gewijzigd w.o. ook de functiebeschrijvingen voor leraren. Binnen de SKOW zijn de nieuwe functiebeschrijvingen van toepassing. Wel dient nog beschreven worden op welke wijze leraren bevorderd kunnen worden naar de nieuwe salarisschalen L11 (voorheen LB) en L12 (voorheen LC). Vooralnog gaan we uit van het beleid zoals geformuleerd t.a.v. de niet meer bestaande regeling 'functiemix'.

4.2.2 Bovenschools management

De directeur-bestuurder werd ook in 2018 voor enige uren per week ondersteund door een managementassistent en kon daarnaast ook een beroep doen op de diensten van het administratiekantoor OHM (Onderwijsbureau Hollands Midden) te Leiden.

Een belangrijk klankbord voor de directeur-bestuurder was het algemeen bestuur. De individuele leden leveren mede op basis van de eigen professionele input voor de directeur-bestuurder, die van belang is bij het maken van keuzes. In 2018 is regelmatig gebruik gemaakt van de kennis en expertise van de leden van het algemeen bestuur. Daarnaast vervulde het algemeen bestuur een belangrijke klankbordfunctie voor de directeur-bestuurder.

4.2.3 Personeels- en arbeidsmarktbeleid

Het bestuur ontvangt van het ministerie van OCW middelen voor personele doeleinden. Onderdeel hiervan is het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid. Het budget is in 2018 geheel ingezet voor personele doeleinden, als betaald ouderschapsverlof, kosten bovenschools management, personeelsbeleid, kosten bedrijfsgezondheidszorg, duurzame inzetbaarheid (v/h BAPO), nascholing van het personeel, andere aspecten van het integraal personeelsbeleid en overige personele aangelegenheden. Voor het financiële inzicht wordt verwezen naar de jaarrekening die onderdeel uitmaakt van dit verslag en ook naar het jaarlijkse bestuursformatieplan.

4.2.4 Deskundigheidsbevordering

Voor de nascholing is in 2018 door onze scholen gebruik gemaakt van diverse instellingen. Met name wordt de Schooladviesdienst Wassenaar (SAD Wassenaar) genoemd, omdat met deze organisatie een meerjarig convenant is afgesloten onder andere ten aanzien van scholing. Het huidige convenant met de SAD loopt tot en met 2019.

Op bestuursniveau kan gesteld worden dat de kosten voor nascholing in 2018 lager zijn geweest dan de kosten in 2017. De deelname aan korte cursussen, themadagen en anderszins is in 2018 vergelijkbaar geweest met deelname in 2017. Deelname aan één- of meerjarige opleidingen is ook vergelijkbaar met 2017. De lagere kosten zijn het gevolg van de deelname aan de regeling 'lerarenbeurs'. Op stichtingsniveau is een totaaloverzicht 'scholingsactiviteiten' opgesteld basis van schooljaren.

4.3 Instroom

In het verslagjaar 2018 hebben we 'nieuwe' personeelsleden kunnen/moeten benoemen als gevolg van (deels onvoorziene) uitstroom en het ontstaan van tijdelijke vacatures ook ter vervanging. Het grootste deel van de vacatureruimte is ontstaan als gevolg van persoonlijke keuzes van personeelsleden. Deze formatie diende geheel herbezet te worden. De instroom in verband met vervanging is steeds tijdelijk geweest.

Op de St. Jozefschool was sprake van structurele instroom als gevolg van (vrijwillig) ontslag. De formatie is op tijdelijke basis ingevuld, waarbij wel perspectief geboden kon worden voor aanstelling voor onbepaalde tijd. Herbezetting van vacatureruimte is gerealiseerd.

Op de St. Jan Baptistschool was ook sprake van structurele instroom als gevolg van vrijwillig ontslag. De vacatureruimte betrof basisformatie die herbezet moest worden. De formatie is ook hier op tijdelijke basis ingevuld met perspectief voor onbepaalde tijd.

Op de St. Bonifaciuschool was ook sprake van structurele instroom als gevolg van vrijwillig ontslag. De vacatureruimte betrof basisformatie die herbezet moest worden. De formatie is ook hier op tijdelijke basis ingevuld met perspectief voor onbepaalde tijd.

4.3.1 Opleidingstrajecten

Intern / personeel

Het opleiden / scholen van personeelsleden kan van positieve invloed zijn op de positie van leerkrachten in relatie tot financiële ontwikkelingen en dalende leerlingenaantallen. Het bestuur wil personeelsleden faciliteren bij het volgen van opleidingen. In individuele gevallen kan sprake zijn van het faciliteren van opleidingstrajecten waarmee in andere sectoren werk gevonden kan worden. In 2018 is van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

Extern / studenten

Onze basisscholen betrekken de PABO-studenten voornamelijk van de Hogeschool Leiden en Hogeschool InHolland. Naast stagiaires vanuit de PABO is op een aantal scholen in 2018 sprake geweest van stagiaires die in het MBO een opleiding volg(d)en. Het gaat dan veelal om de zogenaamde opleiding voor klassen- en/of onderwijsassistent. In 2018 heeft de SKOW een convenant afgesloten met de Hogeschool Leiden, waarin afspraken zijn gemaakt over aanbod en vraag van stageplaatsen en stagiaires.

Buiten de officiële opleidingstrajecten is er op de scholen ook gelegenheid geboden tot het volgen van zogenaamde maatschappelijke en/of 'snuffelstages'.

4.4 Doorstroom / mobiliteit

Binnen de scholen vinden we het belangrijk dat personeelsleden breed inzetbaar zijn. Dat kan door hen te laten 'switchen' van onder- naar bovenbouw en eventueel naar een andere locatie. Ook de toekenning van andere taken en/of het stimuleren een andere functie te gaan vervullen, hoort hiertoe. In de jaarlijkse functionerings- / voortgangsgesprekken komen deze zaken aan de orde. Jaarlijks inventariseren we welke personeelsleden de behoefte hebben om van functie, school of anderszins (werk buiten het onderwijs) te willen veranderen. Het aantal personeelsleden dat aangeeft van functie / school of anderszins te willen veranderen was in 2018 beperkt.

T.a.v. mobiliteit geldt binnen de SKOW hetgeen is vastgesteld in de cao-po.

In 2018 is er binnen de scholen van de SKOW geen sprake geweest van verplichte mobiliteit.

4.4.1 Duurzame inzetbaarheid

Er is dit jaar door 4 personeelsleden gebruik gemaakt van de regeling duurzame inzetbaarheid. Het betrof uitsluitend collega's die voorafgaand aan de CAO-po 2014 ook al gebruik maakten van de BAPO-regeling. Van deze 4 collega's heeft er 1 m.i.v. 1 maart 2018 gekozen voor flexibel pensioen, waarmee het aantal collega's dat gebruik maakt van de regeling ultimo 2018 nog 3 is.

4.5 Uitstroom

Naast instroom hebben we dit verslagjaar ook met uitstroom van personeel te maken gehad.

4.5.1 Ontslag van personeel

Een aantal collega's vertrok als gevolg van het aflopen van hun tijdelijke aanstelling. In alle gevallen betrof het aanstellingen i.v.m. vervanging wegens langdurige ziekte, zwangerschapsverlof en ouderschapsverlof. Vier vaste aanstellingen zijn beëindigd op eigen verzoek.

4.5.2 Arbeidsongeschiktheid

Ook dit verslagjaar is er sprake geweest van langdurig zieke personeelsleden. Conform geldende procedures is getracht langdurig zieke werknemers weer te laten re-integreren in de eigen oorspronkelijke functie. Eén collega was ultimo 2018 langdurig ziek. In overleg wordt bepaald welk traject in 2019 gevolgd zal worden.

Er is één collega arbeidsongeschikt verklaard. Voor haar is intern een andere functie beschikbaar gekomen.

4.6 Verzuimbeleid en overige Arbo-zaken

De SKOW was ook in 2018 niet aangesloten bij een Arbodienst. Onderwijsbureau Hollands Midden (OHM) verzorgt de wettelijk verplichte arbodienstverlening op declaratiebasis. OHM leent hiervoor expertise in bij gecertificeerde arbo-dienstverleners. Tijdens evaluaties in 2018 is gebleken dat betrokkenen tevreden zijn met de dienstverlening.

OHM biedt ook casemanagement aan in combinatie met de werkzaamheden van de bedrijfsarts. Deze dienstverlening heeft voor de SKOW een belangrijke toegevoegde waarde gehad bij het verzuimbeleid.

M.i.v. 1 juli 2018 is de gewijzigde regelgeving m.b.t. arbo van toepassing binnen de SKOW.

In 2018 is geen sprake geweest van een Sociaal Medisch Teamoverleg (SMT). In 2019 wordt een dergelijk overleg weer geïnitieerd

Op alle drie de scholen is sprake van een vigerend veiligheidsplan vastgesteld door de medezeggenschapsraden. Het betreft een plan waarin beschreven wordt op welke wijze en met inzet van welke instrumenten en middelen gewerkt wordt aan de veiligheid en het welzijn van personeelsleden, leerlingen en ouders in de school. Verschillende aspecten als 'regels en afspraken', 'medicijngebruik', 'ontruimingsplan', 'ongevallenregistratie' en RI&E maken deel uit van dit document.

Vervangingsfonds

Met ingang van 1 januari 2017 is de SKOW eigen risicodragers voor de kosten van ziekteverzuim (ERD). Er is sprake van een verzekeringsvariant waarbij langdurig ziekteverzuim (> 42 dagen) wel verzekerd is bij het VF.

De keuze heeft ook in 2018 geleid tot lagere kosten in vergelijking tot de kosten van volledige aansluiting. Belangrijkste reden is het relatief lage ziekteverzuim in 2018 t.o.v. gemiddeld verzuimcijfers in het primair onderwijs. Ook in 2019 is de SKOW ERD, incl. de eerder genoemde verzekeringsvariant.

Vervangingsbeleid

De ketenbepaling uit de wet werk en zekerheid die ook van toepassing is op het primair onderwijs is met ingang van 1 august 2018 gewijzigd. De ketenbepaling is niet meer van toepassing bij aanstellingen ter vervanging wegens ziekte. Een en ander is vastgelegd in de nieuwe cao-po.

Tot april 2018 is de SKOW aangesloten geweest bij een bestaande vervangingspool van een aantal besturen uit Leiden en Leiderdorp, gecoördineerd door Randstad. Per april 2018 is zowel de pool als het contract met Randstad beëindigd. De SKOW kon op basis van het reglement Vervangingsfonds en het zijn van eigen-risico-dragers niet langer deelnemen aan de pool en Randstad kon niet voldoen aan de gestelde doelen in het contract. De vervangingen van afwezig personeel wordt weer door de directies van de scholen verzorgd.

4.6.1 Ziekteverzuim

In het verslagjaar is het ziekteverzuimpercentage op de scholen van de SKOW iets gedaald (0,23%) t.o.v. 2017 en opnieuw substantieel lager dan het landelijk gemiddelde (ruim 6%). Het percentage bedroeg 3,32 %.

De lichte daling van het verzuim komt voornamelijk door afname van lang/middel verzuim. Het grootste deel van het ziekteverzuim in 2018 betrof niet door de werkgever te beïnvloeden verzuim. Hoewel er al twee jaar sprake is van 'gunstige' verzuimcijfers blijft het kritische verzuimpercentage gehandhaafd op maximaal 5%. Hieronder volgt een schematische weergave van het ziekteverzuim 2018 met tussen haakjes de percentages uit 2017.

Ziekteverzuim SKOW 2018

School	Kort	Kort /Middel	Lang/Middel	Lang > 366	Totaal
Jan Baptist	(0,36) 0,29	(0,61) 0,82	(2,87) 1,39	(0,00) 0	(3,85) 2,50
Bonifacius	(0,37) 0,24	(0,40) 0,32	(1,11) 0	(0,00) 3,21	(1,88) 3,76
St. Jozef	(0,38) 0,60	(0,69) 0,52	(0,22) 3,34	(2,40) 0	(3,69) 4,46
Bovenschools	(0,37) 0,16	(0,00) 0	(0,00) 0	(0,00) 0	(0,37) 0,16
Totaal	(0,37) 0,36	(0,51) 0,50	(1,99) 1,46	(0,68) 1,00	(3,55) 3,32

Conclusies / opmerkingen:

- Het totale ziekteverzuim bedroeg in het verslagjaar 3,32% (3,55% in 2017). Het betreft verzuim excl. zwangerschaps- en bevallingsverlof en inclusief langdurig verzuim. Het verzuimpercentage is lager dan in 2017.
- Ondanks ziekteverzuim is de groepsbezetting altijd gerealiseerd.
- Het lage percentage kan niet gezien worden als structureel. Het is realistisch te veronderstellen dat het verzuimpercentage in 2018 hoger kan zijn. Wel wordt gestreefd naar stabilisering van verzuimcijfers door in te zetten op preventief beleid.

4.6.2 Kortdurend verzuim

Om het kortdurend verzuim verder terug te dringen is door de leidinggevenden direct en veelvuldig contact onderhouden met de zieke collega's.

Preventie van ziekteverzuim is beschreven in het 'verzuimbeleid' van de Stichting. Het verzuimbeleid is in 2018 ongewijzigd gebleven.

4.6.3 Langdurig verzuim

In 2018 was een aantal personeelsleden langdurig ziek. Het betrof ernstige en medische klachten van fysieke en psychologische aard. Daar waar het gerelateerd is / was aan persoonlijke omstandigheden zijn in overleg met de directie en bedrijfsarts zodanige voorwaarden gecreëerd dat terugkeer in de huidige functie of andere functie binnen ons bestuur mogelijk blijft. Eind 2018 is nog sprake van één langdurig zieke.

4.6.4 Preventiemedewerker

Binnen de SKOW is er geen sprake van een formele preventiemedewerker. De in de scholen actieve Arbocommissies / coördinatoren nemen deze taken voor hun rekening, onder toezicht van de locatiedirecteuren.

Eén en ander staat beschreven in het 'Arbobeleidsplan SKOW'. Dit plan dient als 'kapstok' voor het arbobeleid binnen de scholen. Mede op basis van dit plan is/wordt invulling en uitvoering gegeven aan het beleid.

In een aantal situaties hebben (leden van) de medezeggenschapsraden een rol in het gevoerde / te voeren beleid met betrekking tot arbeidsomstandigheden. In 2018 zijn op alle drie de scholen activiteiten geïnitieerd in het kader van de arbeidsomstandigheden op basis van de in 2017 uitgevoerde risico-inventarisatie en – evaluatie (RI&E).

4.6.5 Scholing Bedrijfshulpverleners (BHV)

Om de bedrijfshulpverlening op onze scholen goed te laten verlopen, worden cursussen bedrijfshulpverlening georganiseerd voor personeelsleden die deze taak op schoolniveau uitoefenen.

- in 2018 heeft niemand deelgenomen aan beginnerscursussen BHV.
- in 2018 hebben alle BHV-ers deelgenomen aan de herhalingscursus BHV (dit hoeft slechts éénmaal in de 18 maanden). Het aantal BHV-ers voor alle scholen van de SKOW is ruim voldoende.

4.6.6 Training contactpersonen / vertrouwenspersonen (intern)

Aan iedere school is minimaal één contactpersoon verbonden. Bij klachten van personeel en/of ouders verwijst deze naar de juiste instantie of persoon. Dit kan bijvoorbeeld de klachtencommissie zijn, maar ook de vertrouwenspersoon (externe deskundige).

Specifieke training heeft in 2018 niet plaatsgevonden. Wel is aan contactpersonen gelegenheid geboden.

4.7 Verlof (personeel)

In de verslagperiode heeft een aantal personeelsleden betaald ouderschapsverlof opgenomen. Het verlof is conform de geldende regelgeving opgenomen en uit de reguliere lumpsum bekostigd.

Indien personeelsleden in 2018 een beroep deden op bestaande verlofregelingen is het verlof ook toegekend ongeacht of de vervangingskosten declarabel waren.

In het kader van de CAO po 2017 is in 2018 verlof toegekend voor professionaliseringsactiviteiten. De eventuele vervangingskosten zijn in beperkte mate bekostigd door het bestuur.

4.8 Personele activiteiten

Namens het bestuur wordt in principe in bijzondere, persoonlijke situaties door de directeur-bestuurder een bezoek gebracht en/of felicitatie gestuurd of een andere, passende (re)actie gedaan en is bij afscheid van personeelsleden de directeur-bestuurder aanwezig, mede namens het algemeen bestuur. Op verzoek / uitnodiging kunnen ook leden van het algemeen bestuur aanwezig zijn. In 2018 is het bestuur in alle voorkomende gevallen betrokken geweest.

4.8.1 Lief en leed

Gedurende het verslagjaar is er sprake geweest van zowel lief als leed bij diverse personeelsleden. Waar mogelijk en gewenst heeft het bestuur steeds blij gegeven van medeleven.

4.8.2 Kerstgeschenken

In december 2018 is de jaarlijkse kerst attentie – dit jaar een traditioneel kerstpakket- uitgereikt aan alle personeelsleden. Dit werd bijzonder gewaardeerd.

4.8.3 Jubilea

In 2018 er geen sprake geweest van ambtsjubilea.

4.9 Vertrouwenspersoon

Binnen elke school is sprake van één of twee vertrouwenspersonen / contactpersonen. De Stichting maakt daarnaast gebruik van een externe vertrouwenspersoon via Vrijmoet en Maatman uit Den Haag. In de verslagperiode 2018 zijn er geen meldingen gedaan bij de verschillende vertrouwenspersonen.

4.10 Klachtenprocedure

Voor formele klachten en de be- en afhandeling daarvan is het bestuur aangesloten bij de vigerende landelijke klachtencommissie. Er zijn in het verslagjaar 2018 geen klachten ingediend bij deze klachtencommissies.

Voorkomende andere problemen zijn steeds in goed overleg en tot tevredenheid van partijen opgelost. De directies van de scholen spelen bij de oplossing van problemen vaak een bemiddelende rol.

5. Financiën

Financieel gezien is 2018 een positief jaar geweest m.n. gelet op het resultaat t.o.v. de begroting. De begroting 2018, zoals die in januari 2019 is vastgesteld door de directeur-bestuurder en goedgekeurd door het algemeen bestuur (toezichthouder), ging uit van een positief resultaat van € 105.000. Het feitelijke resultaat ligt daarboven.

5.1 Resultaat over 2018

De stichting heeft over 2018 een exploitatieresultaat gerealiseerd van € 181.000. Het behaalde resultaat ligt € 76.000 boven het begrote resultaat. In 2017 bedroeg het resultaat € 237.000. Het totaal van de baten steeg ten opzichte van 2017 met € 103.000 tot € 3.814.000 (+3%). Het totaal van de lasten steeg in 2018 ten opzichte van 2017 met € 158.000 tot een bedrag van € 3.633.000 (+5%). De financiële baten in 2018 daalden ten opzichte van 2017 met € 1.000 tot € 0.

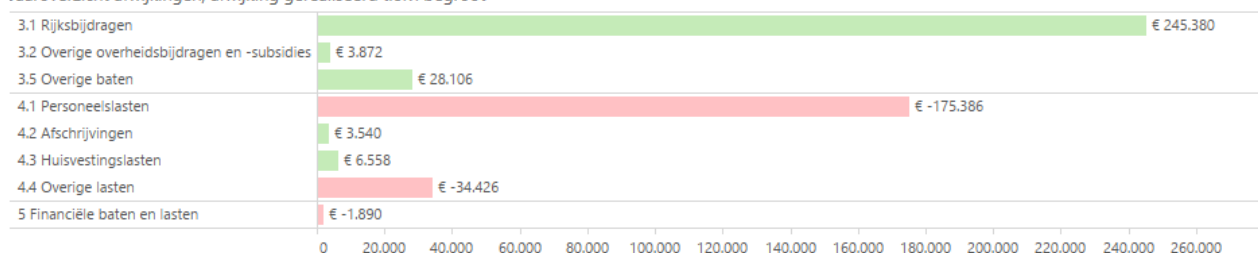
Stg. Katholiek Onderwijs Wassenaar	Realisatie	Begroot	Realisatie
Verkorte resultatenrekening (x € 1.000)	2018	2018	2017
Ministerie OCW	3.611	3.366	3.436
Overige overheidsbijdragen	74	69	142
Overige baten	129	101	133
Totaal baten	3.814	3.536	3.711
Personele lasten	2.840	2.664	2.730
Afschrijvingen	82	86	78
Huisvestingslasten	300	306	271
Overige instellingslasten	411	377	396
Doorbetalingen aan schoolbesturen	0	0	0
Totaal lasten	3.633	3.433	3.475
Saldo baten en lasten	181	103	236
Financiële baten	0	2	1
Exploitatieresultaat	181	105	237

De analyse van de verschillen in baten en lasten over 2018 in relatie tot de begroting 2018 en de exploitatie 2017 zijn onderstaand weergegeven.

Mutaties	Expl 2018	In % van	Expl 2018	In % van
Baten en lasten 2018	Bgr 2018	bgr 2018	Expl 2017	expl 2017
Ministerie OCW	245 (v)	7%	175 (v)	5%
Overige overheidsbijdragen	5 (v)	6%	-68 (n)	-49%
Overige baten	28 (v)	28%	-4 (n)	-3%
Totaal baten	278 (v)	8%	103 (v)	3%
Personele lasten	176 (n)	7%	110 (n)	4%
Afschrijvingen	-4 (v)	-5%	4 (n)	5%
Huisvestingslasten	-6 (v)	-2%	29 (n)	11%
Overige instellingslasten	34 (n)	9%	15 (n)	4%
Doorbetalingen aan schoolbesturen	0	0%	0	0%
Totaal lasten	200 (n)	6%	158 (n)	5%
Financiële baten	-2 (n)	-2%	-1 (n)	0%
Exploitatieresultaat	76 (v)		-56 (n)	

Toelichting: Een (v) betekent een voordelig verschil t.o.v. de begroting resp. de exploitatie over voorgaand jaar. Een (n) betekent een nadelig verschil.

Jaaroverzicht afwijkingen, afwijking gerealiseerd t.o.v. begroot

Een korte cijfermatige analyse geeft het volgende beeld:

Belangrijkste verschuivingen t.o.v. de begroting 2018	bedrag in €	bedrag in €
Baten		
Indexering en werkdrukmiddelen	215.400	
Subsidie studieverlof en LerarenOntwikkelfonds (LOF)	18.000	
Hogere bijdragen Passend Onderwijs	12.000	
Hogere Rijksbaten dan begroot		245.400
Verschil gemeentelijke baten	4.000	
Hogere overige overheidsbaten dan begroot		4.000
Hogere ouderbijdragen	9.000	
Verhuur en medegebruik	5.800	
Overige baten (o.a. Steunstichting inzake Snappet)	13.200	
Hogere overige baten dan begroot		28.000
		277.400
Lasten		
Hogere loonkosten cao, niet begroot personeel	-236.000	
Hogere kosten van vervanging personeel	-21.000	
lagere overige personele kosten (o.a. inhuur en scholing)	7.600	
Meer uitkeringen dan begroot	74.000	
Hogere personele lasten dan begroot		-175.400
Lagere afschrijvingen	3.500	
Lagere huisvestingslasten	6.500	
Hogere overige lasten (licenties, beheer en bestuur, etc.)	-34.400	
Hogere overige lasten dan begroot		-24.400
		-199.800
Financiële baten en lasten		
Tegenvallende rentebaten (rentepercentage terug naar bijna 0)		-1.900
Totaal		75.700

De hogere baten t.o.v. de begroting 2018 worden in belangrijke mate veroorzaakt door een toename in de Rijksbijdragen OCW (+7%). Naast indexering van de subsidies vanwege gestegen salarissen in het onderwijs is in 2018 ook aanvullende subsidie beschikbaar gesteld voor werkdrukvermindering in het basisonderwijs. Daarnaast is een bijdrage van € 15.000 ontvangen van de Steunstichting voor Snappet.

De totale personele lasten zijn in 2018 7% hoger dan begroot. Belangrijke oorzaak is de gestegen lonen als gevolg van de nieuwe cao. Ook de kosten van vervanging wegens ziekte voor eigen rekening zijn hoger dan begroot maar hiertegenover staan ook hogere uitkeringen.

De overige materiële lasten liggen over het algemeen goed in lijn met de begroting 2018. Wel zijn de kosten van onderwijslicenties hoger dan begroot door aanschaf van Snappet en Cloudwise licenties.

5.2 Prestatiebox

SKOW ontvangt, naast de reguliere lumpsumbekostiging, een bedrag via de zogenoemde Prestatiebox. Dit is een bekostiging voor o.a. opbrengstgericht werken, professionalisering van leraren en schoolleiders en voor cultuureducatie. In 2018 is in totaal € 123.000,- ontvangen, een bedrag van € 192 per leerling.

De middelen uit de Prestatiebox zijn bedoeld om de ambities uit het bestuursakkoord te realiseren. Het gaat niet om een subsidie met een specifieke verantwoordingslast, maar om bijzondere bekostiging met bestedingsvrijheid. Aangezien de ambities uit het bestuursakkoord betrekking hebben op de kerntaken van het onderwijs en daarmee ook al vanuit de lumpsum worden bekostigd gaat de SKOW ervan uit dat de middelen zijn bedoeld om de bestedingen vanuit de lumpsum te versterken, te verdiepen en te versnellen.

Het bedrag is ingezet om de scholen/teamleden te faciliteren bij de kwaliteitsverbetering rekenen/wiskunde en taal, het opbrengstgericht werken, scholing en cultuureducatie. Concrete activiteiten zijn de begeleiding door de Schooladviesdienst, scholing van teamleden, kennis verkrijgen en verspreiden van de reken- en taalreferentieniveaus binnen de scholen en het creëren van functies als reken- en taalspecialist. In het kader van opbrengstgericht werken aan (leren) formuleren van doelen, het kwalitatief door ontwikkelen van het werken met groepsplannen en daarmee het handelingsgericht werken. Het grootste deel van de middelen 'Prestatiebox' is door de SKOW ingezet t.b.v. formatie personeel om daarmee genoemde doelen te bereiken.

5.2.1 Werkdrukmiddelen

In 2018 zijn extra financiële middelen beschikbaar gekomen om de werkdruk te verminderen. De PO-raad, vakbonden en het ministerie van OCW spraken af dat schoolteams zelf mogen bepalen hoe zij deze financiële middelen willen inzetten.

Op iedere school is het gesprek gevoerd over de knelpunten die werknemers ervaren en de oplossingen die zij hiervoor voorzien en bepalen. Dit gesprek vond plaats in het gehele team van leraren en locatiedirecteur. In het gesprek over de aanpak van de werkdruk is besproken welke maatregelen er in de school genomen kunnen worden om de werkdruk te verminderen. Op basis van deze gesprekken zijn door de locatiedirecteuren in overleg met de directeur bestuurder bestedingsplannen opgesteld voor de inzet van de extra werkdrukmiddelen in 2018/2019. Deze plannen zijn ter instemming voorgelegd aan de personeelsgeleding van de P-MR. Binnen de drie scholen zijn de verwachtingen vooral gelegen in een herkenbare vermindering van de werkdruk die zich vertaalt in het taakbeleid. En kan sprake zijn van vermindering van lesgevende tijd en uitvoering van werkzaamheden door anderen.

Voor de scholen van de SKOW is in 2018-2019 sprake van overbesteding veroorzaakt door toekenning van extra middelen op bestuursniveau. Op schooljaarbasis is daarvoor ca. € 17.500 beschikbaar per school voor de periode t/m schooljaar 2019-2020.

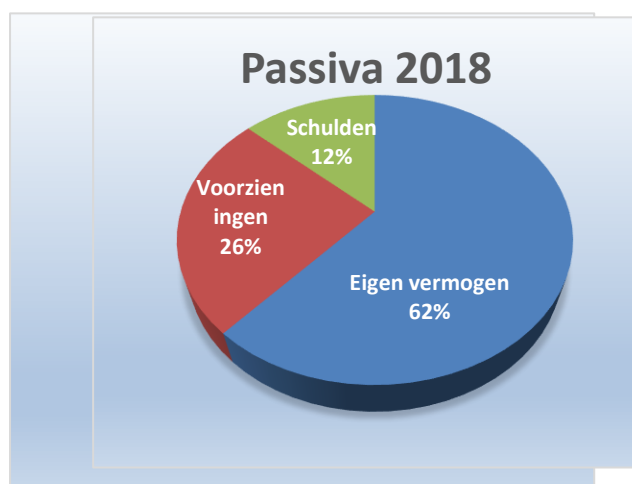
De werkdrukmiddelen zijn voornamelijk ingezet voor:

- inzet van extra leraren voor het overnemen van groepen en remedial teaching;
- inhuur van vakspecialisten, gastvrouw en managementondersteuning;
- inzet van onderwijsassistenten;
- introductie deurbewakingsysteem.

5.3 Financiële positie

In dit hoofdstuk wordt de balans van Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar toegelicht. De cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2018 zoals deze in dit verslag is opgenomen. In dit hoofdstuk zijn de bedragen afgerond op duizenden euro's.

Stg. Katholiek Onderwijs Wassenaar	Balans	Balans
Verkorte balans (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2017
Activa		
Materiële vaste activa	511	397
Financiële vaste activa	75	74
Vorderingen	195	214
Liquide middelen	1.960	1.803
Totaal	2.741	2.488
Passiva		
Eigen vermogen	1.714	1.533
Voorzieningen	699	649
Schulden kort	328	306
Totaal	2.741	2.488

Het balanstotaal van SKOW stijgt t.o.v. 2017 met € 253.000 tot € 2.741.000. De stijging wordt hieronder verklaard en nader toegelicht.

Mutaties	Toename (t) afname (a)	31-12-2018 31-12-2017
Materiële vaste activa	(t)	114
Financiële vaste activa	(t)	1
Vorderingen	(a)	-19
Liquide middelen	(t)	157
Totaal	(t)	253
Eigen vermogen	(t)	181
Voorzieningen	(t)	50
Schulden kort	(t)	22
Totaal	(t)	253

De materiële vaste activa stijgen t.o.v. 31 december 2017 met € 114.000. Dit wordt veroorzaakt door dat de investeringen voor een totaal van € 196.000 (voornamelijk in ICT en leermiddelen) hoger zijn dan de afschrijvingen van € 82.000.

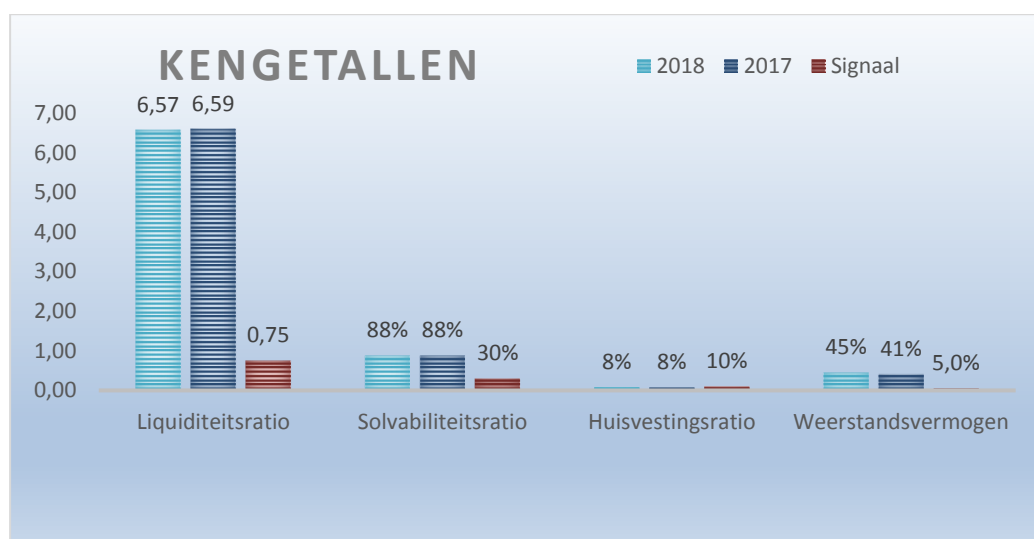
De liquide middelen nemen toe met € 157.000. Een verklaring voor deze toename is opgenomen in het kasstroomoverzicht van de jaarrekening 2018.

Het eigen vermogen van SKOW stijgt, als gevolg van het exploitatieresultaat over 2018 met een bedrag van € 181.000 tot € 1.714.000.

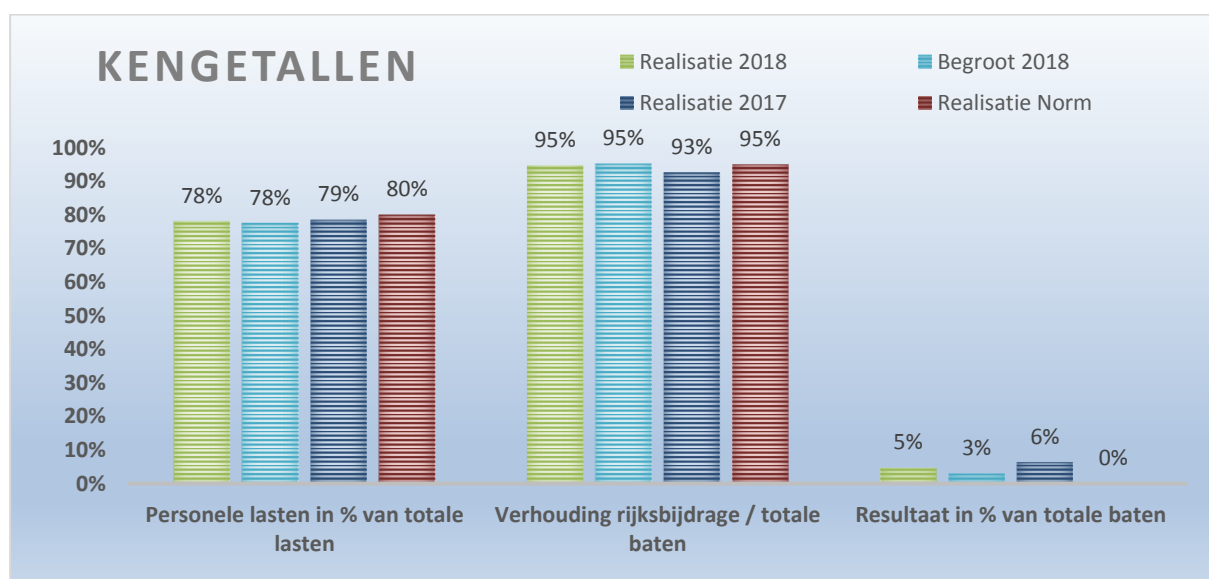
De schulden stijgen met €22.000 tot €328.000. Dit komt voornamelijk door hogere te betalen belastingen en pensioenpremies (+ €22.000), een hoger saldo vakantiegeldrechten en overige overlopende posten (+ €20.000) en een lager crediteurensaldo (- €20.000), dan op 31 december 2017.

5.4 Kengetallen

Aan de balans en rekening van baten en lasten zijn de volgende kengetallen ontleend.

Alle financiële kengetallen voldoen aan de door de inspectie voor het onderwijs gestelde minimum of maximum signaleringswaarden.

5.5 Treasurybeleid

Het bestuur beheert de beschikbare overheidsmiddelen op zodanige wijze dat zowel de liquiditeit als de solvabiliteit voldoende zijn gewaarborgd. De Stichting heeft een treasurystatuut dat aansluit bij de regeling beleggen en belenen, gebaseerd op de wet- en regelgeving. Er is ultimo 2018 geen sprake van een effectenportefeuille.

Besluiten over (wijzigingen in) de beleggingsstrategie worden door het bestuur van de SKOW (AB en DB) genomen. Eind 2018 is een beperkte wijziging van het treasurystatuut uitgevoerd op basis van een ministeriële regeling, waarmee het treasurybeleid SKOW voldoet aan de gestelde eisen.

5.6 Continuïteitsparagraaf

Met ingang van het Jaarverslag 2013 dient een continuïteitsparagraaf opgenomen te worden in het jaarverslag. Daarmee beoogt de minister van OCW dat iedere belanghebbende/ belangstellende kennis kan nemen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid.

5.6.1 Leerlingen en personeel (A1)

De verwachte ontwikkelingen ten aanzien van leerlingenaantallen en personele bezetting laten het volgende beeld zien.

Ontwikkelingen leerlingenaantal	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Leerlingen per teldatum 1 oktober	643	651	654	654	654
	643	651	654	654	654

Ontwikkelingen personele bezetting in fte per 31 december	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Directie en management	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Onderwijzend personeel	34,6	34,4	33,5	33,5	33,5
Onderwijsondersteunend personeel	4,6	4,9	4,9	4,7	4,4
Totaal personele bezetting	42,8	42,9	42,0	41,8	41,5

In de meerjarenbegroting, opgesteld in november 2018, wordt rekening gehouden met een stabiel aantal leerlingen. Overeenkomstig hiermee wordt rekening gehouden met een in fte's stabiel personeelsbestand.

In 2018 is de bezetting van de directie op het streefniveau, zoals dat een aantal jaren geleden is vastgesteld. De functie van adjunct-directeur is niet meer van toepassing binnen de SKOW.

In de afgelopen periode is vanuit de huidige situatie een meerjarenbegroting opgesteld. Deze meerjarenbegroting laat het volgende beeld zien.

Resultatenrekening (x € 1.000)	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Ministerie OCW	3.611	3.663	3.626	3.700	3.776
Overige overheidsbijdragen	73	69	69	69	69
Overige baten	129	101	100	97	97
Totaal baten	3.813	3.833	3.795	3.866	3.942
Personele lasten	2.840	3.058	3.045	3.079	3.102
Afschrijvingen	82	111	112	115	117
Huisvestingslasten	300	315	316	317	316
Overige instellingslasten	411	402	393	386	386
Doorbetalingen aan schoolbesturen	0	0	0	0	0
Totaal lasten	3.633	3.886	3.866	3.897	3.921
Saldo baten en lasten	180	-53	-71	-31	21
Financiële baten	0	0	0	0	0
Financiële lasten	0	0	0	0	0
Exploitatieresultaat	180	-53	-71	-31	21

Uit bovenstaand overzicht resultatenrekening blijkt dat er in de jaren 2019 t/m 2021 sprake zal zijn van een negatief resultaat. Deze resultaten vormen geen risico voor de financiële continuïteit van de SKOW. Resultaten uit de jaren 2017 en 2018 vormen een degelijke buffer om de negatieve resultaten te compenseren. Het financieel beleid van de SKOW is erop gericht dat het eigen vermogen solide dient zijn en vervolgens de beschikbare gelden ingezet moeten worden voor behoud en versterken van de kwaliteit van het onderwijs. De meerjarenbegroting SKOW voldoet aan de ze uitgangspunten.

Uit de bovenstaande begroting kan de onderstaande raming voor de balanspositie worden samengesteld.

Verkorte balans (x € 1.000)	Balans 31-12-2018	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2020	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Activa					
Materiële vaste activa	511	601	601	583	513
Financiële vaste activa	75	75	75	75	75
Vorderingen	195	190	190	190	190
Liquide middelen	1.960	1.843	1.788	1.764	1.861
	2.741	2.709	2.654	2.612	2.639
Passiva					
Eigen vermogen	1.713	1.660	1.589	1.558	1.579
Voorzieningen	700	729	745	734	740
Schulden lang	0	0	0	0	0
Schulden kort	328	320	320	320	320
	2.741	2.709	2.654	2.612	2.639

Op basis van de bovenstaande meerjarige resultatenrekening en balans kunnen de onderstaande kengetallen worden berekend. De kengetallen liggen voor de betreffende periode boven de normen.

Kengetallen	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022
Liquiditeitsratio	6,59	6,57	6,35	6,18	6,11
Solvabiliteitsratio	88%	88%	88%	88%	88%
Huisvestingsratio	8%	8%	8%	8%	8%
Weerstandsvermogen	65%	71%	70%	68%	65%
Personele lasten in % van totale lasten	78%	79%	79%	79%	79%
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	95%	96%	96%	96%	96%
Resultaat in % van totale baten	5%	-1%	-2%	-1%	1%

5.7 Interne controle en beheersing van risico's (B1)

Het bestuur van de Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar hecht belang aan een goede werking van de interne controle en beheersing van risico's in de organisatie. Hiertoe zijn afspraken gemaakt. In de planning- en control cyclus van het bestuur speelt ook het administratiekantoor een rol. Naast de begroting, het formatieplan en het jaarverslag is een belangrijk onderdeel van de planning & control cyclus de managementrapportages. Budgetverantwoordelijken binnen de Stichting hebben dagelijks inzicht in het online managementinformatiesysteem waarin informatie omtrent financiën, personele bezetting, loonkosten en verzuim beschikbaar is.

De jaarlijks op te stellen begroting vormt de basis voor het beheer van de middelen van de scholen. De begroting is gebaseerd op de aanwezige schoolplannen, gegevens omtrent formatie, onderhoud en investeringen. Via het managementinformatiesysteem kunnen de exploitatie en de personele ontwikkelingen gedurende het boekjaar worden gevolgd. De benodigde gegevens zijn maandelijks beschikbaar. Afwijkingen worden gesignaleerd en besproken. Indien nodig vindt bijsturing plaats. In de jaarrekening en het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in het betreffende boekjaar. Vanzelfsprekend worden in- en externe belanghebbenden op juiste wijze betrokken bij- en geïnformeerd over deze processen.

Er is sprake van een vastgesteld financieel beleidsplan. Onderdeel van het plan betreft de beschrijving van o.a. interne procedures t.a.v. de financiële beheersing en controle. Tevens is in 2018 een meerjarenbegroting opgesteld die voor de eerstvolgende jaren inzicht geeft in de financiële positie van de SKOW op basis van gevoerd en te voeren beleid.

5.7.1 Belangrijkste risico's en onzekerheden (B2)

De Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar onderkent risico's die voortvloeien uit de activiteiten van de Stichting en uit de omgeving waarbinnen de Stichting zich beweegt. Bij dit laatste valt te denken aan politieke en maatschappelijke ontwikkelingen op onderwijsgebied en de relatie met de lokale politiek, de leerlingen en de ouders van de leerlingen en andere scholen.

De volgende risico's zijn benoemd.

- Onvoorziene en onbeheersbare stijging of daling van het leerlingenaantal
- Financiële gevolgen van arbeidsconflicten
- Financiële gevolgen als gevolg van de spanning op de arbeidsmarkt
- Instabiliteit in bekostiging en onvolledige indexering bekostiging
- Eigen risicodragers zijn t.a.v. vervangingskosten ziekteverzuim
- Beheersing van de materiële vaste activa
- Restrisico's en uitvoeringsrisico's in bedrijfsvoering (vaste voet)

Korte toelichting op de risico's.

- Onvoorziene en onbeheersbare stijging of daling van het leerlingenaantal

Er wordt in Wasseenaar geen noemenswaardige krimp verwacht maar de concurrentie tussen scholen in Wasseenaar is wel aanwezig. Afgezien van reguliere, relatief geringe fluctuaties kunnen als gevolg van incidenten leerlingaantallen fors wijzigen zowel in krimp als in groei. In beide situaties is het noodzakelijk de kosten aan te passen aan de nieuwe situatie waarbij een plotselinge groei kan leiden tot voorfinanciering en organisatieproblemen.

De tussentijdse leerlingeninstream in Wasseenaar is substantieel. Stagnatie van deze tussentijdse instroom zal zeker invloed hebben. De tussentijdse instroom is een onzekere factor bij prognoses.

- Financiële gevolgen arbeidsconflicten

Door het systeem van functioneren en beoordelen schat de Stichting in dat de kans op (onverwachte) arbeidsconflicten is afgenomen. Kosten die met arbeidsconflicten samenhangen zijn ontslagvergoedingen, outplacementkosten, juridische bijstand en uitkeringen voor eigen rekening.

- Instabiliteit in bekostiging en onvolledige indexering bekostiging

De bekostiging van het onderwijs is onderhevig aan maatschappelijke en politieke ontwikkelingen. Het wegvallen van (tijdelijke) subsidies heeft gevolgen voor de beschikbare middelen van de Stichting. Ook de cao-ontwikkelingen kunnen onvoldoende gecompenseerd worden door het Ministerie van OCW.

- De arbeidsmarkt in het onderwijs staat onder druk. Er is in 2018 al sprake van een lerarentekort en de verwachting is dat dit de komende jaren verder zal toenemen. Om de personele bezetting op het gewenste niveau te houden, kunnen extra uitgaven om personeel verbonden te houden en/of te werven aan de orde zijn.

- Eigen risicodragers Vervangingsfonds

Met ingang van 1 januari 2017 is de SKOW eigen risicodragers (ERD) geworden t.a.v. de kosten voor vervanging wegens ziekteverzuim. Bij een (onverwacht) hoger ziekteverzuim dan voorzien kan sprake zijn van extra personele lasten.

- Restricties en uitvoeringsrisico's in bedrijfsvoering (vaste voet)

Naast de beschreven risico's bestaan restricties. Restricties omvatten alle risico's die niet hoog genoeg zijn om apart te benoemen. Restricties kunnen zich zowel aan de batenkant als aan de lastenkant openbaren. Het gaat hierbij om onvoorzienbare en onbeheersbare daling van baten of onvoorzienbare en onbeheersbare stijging van lasten.

Restricties

- Beperkte risico's op het Samenwerkingsverband PO, gemeentelijke subsidies en overige baten. Kosten kunnen relatief snel aangepast worden aan fluctuaties in deze baten;
- Rentebaten terug naar nihil. Relatief klein aandeel in exploitatie;
- Risico's op fiscaal gebied (loonbelasting).

Uitvoeringsrisico's in bedrijfsvoering

- Mismanagement;
- Verkeerde aannames in de begroting;
- Het niet tijdig anticiperen op wijzigingen in de inkomsten;
- Weglekken van geld door fraude en fouten;
- Datalekken, AVG, FG;
- Het niet/te laat bijsturen bij begrotingsoverschrijdingen;
- Het ontbreken van tijdige, volledige en betrouwbare stuurinformatie.

Conclusie

Op basis van de geïnventariseerde risico's kan een beoordeling worden gemaakt van het aanwezige buffervermogen. De kengetallen laten op dit punt zien dat de aanwezige risico's in voldoende mate zijn afgedekt. Begin 2018 is in samenwerking met externen een risicoanalyse opgesteld.

5.7.2 Verslag intern toezichthouder (B3)

Voor het verslag van de intern toezichthouder verwijzen wij naar het verslag op pagina 4 in dit document.

Bijlagen bij bestuursverslag SKOW 2018

Bijlage 1: besproken zaken bestuur SKOW

Onderstaand overzicht is een selectie van onderwerpen die aan de orde zijn geweest binnen het bestuur van de SKOW. Het overzicht is bedoeld inzicht te geven in zaken die aan de orde komen en is zeker niet een volledig overzicht.

- Ambitie ontwikkeling integraal kindcentrum (IKC)

De ambitie zoals geformuleerd in het strategisch beleidsplan is besproken en opnieuw bevestigd, waarbij specifiek is gekeken naar de gewijzigde omstandigheden, w.o. ook de gestelde voorwaarden. In 2019 zal de SKOW concrete stappen zetten die kunnen leiden tot de realisatie van een IKC, waarbij gebruik zal worden gemaakt van externe ondersteuning. Er zijn in dat kader in 2018 afspraken gemaakt met besturenorganisatie Verus t.a.v. procesbegeleiding en overige externe ondersteuning. In 2018 is een (financiële) risico-inventarisatie uitgevoerd waaruit bleek dat de SKOW een sterke positie heeft.

Ook in 2018 is Verus, in opdracht van de SKOW, gestart met de verkennende fase waarmee inzicht verkregen moest worden over draagvlak voor het proces te komen tot IKC-vorming. Het draagvlak is aanwezig waarna ook de voorbereidingen zijn gestart voor de volgende fase.
- Integraal huisvestingsplan onderwijs

Al voor 2018 heeft de gemeente Wassenaar besloten tot het opstellen van een integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP). Voor de SKOW is er een directe relatie tussen de ambitie te komen tot een IKC en huisvesting. Als gevolg van gemeentelijke verkiezingen en een lange formatieperiode is er in 2018 slechts beperkt voortgang geboekt. Eind 2018 lijkt er weer meer vaart te komen in het proces. Verwacht wordt dat in 2019 een IHP kan worden vastgesteld.
- Verduurzaming vastgoed SKOW

Gesproken is over de energiescans die zijn uitgevoerd op de scholen i.o.v. de gemeente. Welke kansen zijn te verzilveren in relatie tot de ontwikkeling van het IHP.

De SKOW vindt een verduurzaming een van de maatschappelijke taken van het onderwijs. Praktisch gezien wil de SKOW een signaal afgeven door het plaatsen van zonnepanelen op een van haar scholen. De voorbereidingen zijn gestart w.o. ook de aanvraag voor een omgevingsvergunning.
- Goed bestuur / intern toezicht

Gebleden is dat de SKOW de bestuursstructuur goed op orde heeft en ook handelt naar de afgesproken kaders w.o. de code goed bestuur zoals die door de PO-raad is opgesteld. In 2018 is gestart met een interne discussie over de gewenste ontwikkeling in het interne toezicht (Next level van toezichthouden’).

Bestuur geeft aan dat het huidige level van toezichthouden goed is en minimaal in stand moet blijven. Wel wordt gezien welke thema’s doorontwikkeld kunnen worden. Verus heeft aangeboden hierin een ondersteunende rol te spelen, daarbij voortbouwend op eerdere evaluatiesessie. Langs een tijdlijn wordt toegewerkt naar een geactualiseerd BTK en ITK en daarmee een geactualiseerd kader voor het strategisch beleidskader SKOW.
- AVG

De AVG is ook van toepassing voor het onderwijs en dus de SKOW. Volledige implementatie van de wetgeving betreft een langdurig proces. De SKOW laat zich extern ondersteunen en is in 2018 gestart met invulling van de wetgeving. Het proces zal in 2019 worden voortgezet. Begin 2019 zal een functionaris gegevensbescherming (FG) worden benoemd.
- Meerjarenbegroting 2018 -2021

Het bestuur heeft de meerjarenbegroting voor 2018 -2021 in januari 2018 goedgekeurd waarna deze is vastgesteld.

▪ Financiële zaken / Treasury

In 2018 is het treasurybeleid geactualiseerd op basis van een zeer beperkte wijziging in de regelgeving. De correctie is doorgevoerd met terugwerkende kracht en heeft geen invloed op andere protocollen. Binnen de kaders van het vastgestelde beleid is, na overleg met externe deskundigen, in 2018 besloten geen vermogen te beleggen anders dan in liquiditeiten omdat het rendement onvoldoende is t.o.v. de kosten.

In 2018 is ook over de volgende onderwerpen gesproken:

- de kwartaaloverzichten 2018 (bestuursrapportages);
- de realisatie van de meerjarenbegroting;
- het accountantsverslag 2017;
- terugkoppeling van het overleg bestuur en bank i.v.m. rentabiliteit liquide middelen;
- de keuze voor de accountant verslagjaar 2018.
- extra investeringen ICT buiten de vastgestelde begroting.

▪ Actieve informatieverwerving

Het algemeen bestuur heeft in 2018 met de GMR o.a. gesproken over de voortgang rond het IKC, verduurzaming vastgoed SKOW, het IHP en transparante communicatie.

Naast genoemd overleg is de directeur-bestuurder bij alle reguliere vergadering van de GMR aanwezig geweest.

▪ Jaarrekening 2017

In juni 2018 is de jaarrekening 2017 goedgekeurd en vastgesteld. De jaarrekening is onderdeel van het bestuursverslag.

▪ Bestuursverslag 2017

In juni 2018 heeft het bestuur het bestuursverslag 2017 goedgekeurd waarna het is vastgesteld. Het bestuursverslag van de SKOW is een combinatie van het jaarverslag en de jaarrekening. Binnen het jaarverslag wordt ook expliciet aandacht besteed aan de activiteiten binnen de afzonderlijke scholen. In het bestuursverslag 2017 is ook een paragraaf opgenomen over de wijze waarop het algemeen bestuur invulling heeft gegeven aan haar toezichthoudende taken.

▪ Inspectie

Het bestuur heeft kennis genomen van het thematisch schoolbezoek gebracht aan de St. Bonifaciuschool. Het betrof het bezoek in het kader van de verplichting van de inspectie om elke basisschool in Nederland tenminste een keer in de vier jaar te bezoeken. Het thema was 'Lerarenkracht: theorie en praktijk in het didactisch handelen'.

In het evaluatiegesprek heeft de inspectie wel aangegeven dat de kwaliteit van het didactisch handelen in orde is op de school.

▪ Werving lid algemeen bestuur

Vanaf begin 2018 is Roy Pillen voorzitter van het algemeen bestuur SKOW en is intern gesproken over de invulling van de ontstane vacature 'lid algemeen bestuur'. In 2018 is de procedure 'werving lid algemeen bestuur SKOW' gestart. In het laatste kwartaal van 2018 is een geschikte kandidaat gevonden. De formele benoeming zal begin 2019 plaatsvinden.

▪ Diverse personele zaken

Naar aanleiding van bestuursrapportages zijn diverse personele zaken besproken w.o. de ontwikkeling van het ziekteverzuimpercentage, de gesprekkencyclus en tevredenheidsonderzoeken.

Naast de bespreking en vaststelling van het bestuursformatieplan 2018/2019 is ook gesproken over een aantal individuele personele zaken.

Er is veel aandacht besteed aan de acties van leerkrachten die opkomen voor meer middelen t.b.v. werkdrukvermindering en salarisverbetering. Ondanks het gegeven dat het bestuur achter de doelen staat is er in 2018 geen salaris doorbetaald bij gevoede acties.

De extra middelen t.b.v. werkdrukvermindering personeel zijn aan de orde geweest en het bestuur heeft toegezien op een verantwoorde besteding van de middelen.

- Vervangingspool

De vervangingspool, gestart in 2016 is m.i.v. 1 april 2018 beëindigd. De SKOW participeerde in de vervangingspool tezamen met een tweetal schoolbesturen uit Leiden en Leiderdorp. De besturen zijn een contract aangegaan met Randstad Onderwijs waarmee Randstad het invalwerk op de scholen coördineert en organiseert m.n. rekening houdend met de bepalingen uit de wet werk en zekerheid zoals die voor het primair onderwijs geldt. In 2018 is onvoldoende invulling gegeven aan de gestelde doelen voornamelijk als gevolg van de arbeidsmarkt in het onderwijs. In goed overleg is het contract met Randstad opgezegd. De scholen van de SKOW regelen de vervanging voor zover mogelijk, weer in eigen beheer.
- Schooladviesdienst Wassenaar

Het bestuur van de SKOW heeft kennis genomen van het jaarverslag 2017/2018, de jaarrekening 2017 en de begroting 2018 van de Stichting Schooladviesdienst Wassenaar.
De dienstverlening door de SAD is vastgelegd in een convenant dat loopt tot 31 december 2019. In 2018 is het overleg gestart om te komen tot een nieuw convenant voor de periode 2020-2023. Namens het bestuur heeft de directeur-bestuurder deelgenomen aan het jaarlijks overleg met de raad van toezicht van de Schooladviesdienst Wassenaar.
- Passend Onderwijs

Ontwikkelingen rond Passend Onderwijs zijn regelmatig besproken. Veelal betrof het informatie die het bestuur ontving vanuit het bestuur van het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Leiden, waarvan de directeur-bestuurder SKOW deel uit maakt en voorzitter is. Onderwerpen die aan de orde zijn geweest betreffen o.a. uitvoering ondersteuningsplan, ondersteuningsprofielen en de bestuursstructuur van het samenwerkingsverband, naast de meer regulier zaken als begroting, jaarrekening en jaarverslag.
- Onderwijs aan vluchtelingkinderen Wassenaar

Vanaf november 2018 is er sprake van een opvanglocatie voor vluchtelingen in Wassenaar (Duinrell). Voor kinderen in de basisschoolleeftijd diende onderwijs georganiseerd te worden door de gemeente Wassenaar. De gemeente heeft de SKOW benaderd hiervoor mede zorg te willen dragen. De SKOW heeft positief gereageerd en er is veel tijd besteed aan de organisatie. Door stagnerende instroom van vluchtelingkinderen heeft het COA geadviseerd geen onderwijsvoorziening te starten.
- Rapportages / mededelingen

Middels bestuursrapportages en mededelingen is het algemeen bestuur gedurende het gehele verslagjaar geïnformeerd over alle zaken die aan de orde zijn geweest. Rapportages en mededelingen zijn steeds uitgebreid besproken indien daar aanleiding voor was, zowel inhoudelijk als qua vormgeving. De besprekingen hebben ook geleid tot verdere verbetering van de rapportages in overeenstemming met de informatiebehoefte van het algemeen bestuur.
- Lief en leed / jubilea

Er is aandacht geweest voor specifieke gebeurtenissen binnen de stichting. Vermeldenswaardig in dit kader zijn het 50-jarig bestaan van de St. Jozefschool en het 100-jarig bestaan van het gebouw van de St. Bonifaciuschool (Rijksmonument). T.g.v. beide gebeurtenissen is ook een boek uitgegeven.

Bijlage 2: besproken zaken directiebestuur SKOW

In het directiebestuur SKOW (directeur-bestuurder, locatiedirecteuren en managementassistente) zijn in 2018 o.a. de volgende onderwerpen aan de orde geweest. De lijst betreft een opsomming. Onderwerpen zijn soms meermaals besproken of slechts eenmalig aan de orde geweest.

- 100 jaar gebouw Bonifaciuschool
- Aanbod GGD/Halt/Jongerenwerk
- Aannamebeleid
- Aanschaf Chromebooks
- Abonnementen en licenties
- Accountantscontrole 2018
- Basisonderwijs-voortgezet onderwijs (BOVO): adviezen
- Begroting 2019 e.v.
- Beoordelingskader bij beoordelingsgesprekken
- Bestuursrapportages
- Beursvloer Wassenaar
- CAO-po 2018
- Collegiale consultatie directies
- Cultuur/museumbezoek deelnemen programma Den Haag
- Cupella / taakbeleid
- Dag van de Leraar
- De Leidse Aanpak
- Digitale methode muziek
- Digitalisering personeelsdossier
- Duurzaamheid gebouwen
- Eindtoets primair onderwijs
- Ernstige enkelvoudige dyslexie
- Flitsbijeenkomsten PPO Leiden (samenwerkingsverband passend onderwijs)
- Formatie 2018/2019
- Gesprekkencyclus
- GMR
- IHP
- IKC
- Implementatie AVG
- Inspectie Bonifaciuschool
- IT-beheer
- Jaarkalender
- Jaarplannen en jaarverslagen 2017/2018
- Jaarplanning 2018/2019
- Jubileum Jozefschool
- Kennismaking Adelbert
- Koningsspelen
- Kopieerverbruik
- Leidse Hogeschool / stageconvenant
- Lesroosters 2018/2019
- Medisch handelen en verstrekken medicijnen
- Meldcode huiselijk geweld
- Meerjarenbegroting 2019/2023
- Nascholing 2018/2019
- Next level toezichhouden
- Nieuwsbrieven Vensters PO
- Notulen
- Ouderavond sociale media
- Overblijvergoeding
- Overdracht voorzitterschap
- Personele zaken
- Perspectief op School
- Plaatsingsproblematiek Wassenaarse basisscholen

- Procedure aanmelding en inschrijving
- Professionalisering 2018/2019
- Professioneel statuut
- Rooster van aftreden bestuursleden
- Scholen Collectief Wassenaar
- Scholing SAD
- Schoolgidsen Vensters PO
- Schoolplan 2019/2023
- Schoolplanontwikkeling 2019/2023
- Schoolverzekeringen
- Signaleringsonderzoeken en resultaten
- Snappet
- Staat van het onderwijs 2018
- Stakingsacties personeel
- Stichting Leergeld
- Strategisch Beleidsplan SKOW
- Studiedagen 2018/2019 (planning en inhoud)
- Taakvervangings directeur-bestuurder
- Tevredenheidsonderzoeken
- Toelatingsbeleid
- Vakantieroosters
- Vensters PO / scholen op de kaart
- Vervangingspool
- Vluchtelingen/statushouders & onderwijs
- Wandelen voor Water
- Websites
- Werkbezoeken PO-VO
- Werkdrukvermindering
- Werving nieuw bestuurslid
- Young Engineers
- Zonnepanelen Bonifaciuschool

Het voert te ver om in het kader van dit jaarverslag inhoudelijk in te gaan op de overlegonderwerpen. De belangrijkste doelen van het directiebestuur t.w. informeren van elkaar, afstemmen van de onderwerpen binnen de scholen, meningsvorming managementteam, besluitvorming en collegiale ondersteuning zijn in 2018 in grote mate bereikt.

Het directiebestuur hanteert een verslaglegging van haar vergaderingen. Voor de verslaglegging was in 2018 ondersteuning beschikbaar.

Bijlage 3: ontwikkelingen / opbrengsten / resultaten

Bovenschools

Opbrengstgericht werken

Opbrengstgericht werken is één van de kerntaken van het onderwijs.

Op de scholen van de SKOW wordt na elke toetsperiode zowel op individueel, groeps-, als schoolniveau gekeken naar behaalde resultaten. De gemaakte analyses vormen vervolgens de input voor het opstellen van groepsplannen waarin (nieuwe) doelen worden gesteld voor de voorliggende periode. De locatiedirectie stelt op basis van de analyse i.s.m. met de intern begeleider de schooldoelen vast die weer het kader vormen voor de voorliggende periode.

Het gaat bij opbrengstgericht werken niet alleen om de eindresultaten. Het proces is ook van belang.

Opbrengsten zijn mede de basis voor het stellen van nieuwe realistische doelen en daarmee een start voor vervolgvactiteiten. Planmatig handelen is belangrijk. Binnen de scholen wordt gedaan aan de hand van een opgesteld onderwijsplan. Het onderwijsplan kan gezien worden als opvolger van het groepsplan en betekent uiteindelijk een administratieve lastenverlichting en biedt tevens per leerjaar een goed overzicht van de doelen die gesteld worden.

Het werken met tablet is op alle drie de scholen verder ontwikkeld, waarbij de scholen steeds meer tegen de grenzen aanliepen van de mogelijkheden die de Snappet-tablets bieden. Om die reden is eind november 2018 de keuze gemaakt over te gaan tot het gebruik van Chromebooks en is ook de implementatie uitgevoerd. In 2019 e.v. zullen de extra mogelijkheden die het gebruik van Chromebooks hebben verder toegepast worden.

Het stellen van doelen is inherent aan alle activiteiten in het onderwijs. Leerkrachten bewust maken van het stellen van doelen op persoonlijk niveau en bijvoorbeeld klassenniveau is ook in 2018 steeds actueel geweest. Het doelgericht werken zal ook de komende jaren veel aandacht blijven krijgen zowel voor school, leerkrachten als leerlingen.

Referentieniveaus taal en rekenen

De gebruikte methodes in combinatie met o.a. digitale middelen bieden de leerkrachten voldoende handvatten voor een onderwijsaanbod waarmee de kinderen aan het eind van de basisschool kunnen voldoen aan de door de overheid gestelde referentieniveaus.

Voor de derde keer is in 2018 middels de eindtoets primair onderwijs een terugkoppeling gegeven van de referentieniveaus. Ouders worden jaarlijks geïnformeerd over de betekenis van de referentieniveaus die gebruikt worden op de gebieden lezen, taalverzorging en rekenen. Voor het basisonderwijs wordt referentieniveau 1F gezien als het functionele niveau. Bij de opgenomen resultaten per school hieronder, wordt steeds het percentage kinderen vermeld dat op de onderscheiden gebieden het niveau 1 F heeft behaald. De behaalde referentieniveaus zullen in de toekomst steeds meer betekenis krijgen in de beoordeling van scholen door o.a. de onderwijsinspectie.

Passend Onderwijs

Ook in 2018 is vanuit het samenwerkingsverband passend onderwijs aandacht besteed aan het monitoren van de mate waarin scholen handelingsgericht werken conform het gestelde in het ondersteuningsplan passend onderwijs PPO Leiden.

Ook aan de procedures die leiden tot extra ondersteuning voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeftes, zijn in 2018 in overeenstemming gebracht met de afspraken in het samenwerkingsverband.

De scholen werken structureel met zogenaamde ondersteuningsteams en maken ook gebruik van het expertteam als daar aanleiding voor is. Ook de betrokkenheid van een 'jeugdzorg' in de ondersteuningsteams naast de 'onderwijsdeskundige' is, indien nodig, steeds sterker verankerd. Een goede afstemming tussen onderwijs en jeugdzorg blijft een belangrijk aandachtspunt om te komen tot adequate hulpverlening aan kinderen. Het onderwerp blijft 'op de agenda' staan.

Ouderbetrokkenheid binnen (passend) onderwijs is erg belangrijk geweest. Ouders zijn één van de partners binnen het ondersteuningsteam en worden vroeg betrokken bij het proces van realiseren van extra ondersteuning voor kinderen.

In 2018 zijn de scholen betrokken geweest bij de diverse monitors die uitgezet zijn door het samenwerkingsverband passend onderwijs om inzicht te verkrijgen in de ontwikkeling van passend onderwijs.

Integraal Personeelsbeleid (IPB)

- In 2018 is op alle drie de scholen aandacht besteed aan onderdelen van personeelsbeleid. Zo is gestart met uitvoering geven aan de afspraken uit cao-po 2018. Belangrijke wijzigingen betreft vooral de gewijzigde regeling 'werkverdeling'.

Een ander belangrijk item betreft de 'werkdrukvermindering'. De extra middelen die per 1 augustus 2018 beschikbaar zijn gekomen zijn binnen de SKOW ingezet in overeenstemming met de gestelde doelen. De teams van de scholen hebben zelf keuzes gemaakt die vervolgens zijn geëffectueerd. De inzet van middelen is hoger geweest dan het beschikbare budget. Het bestuur van de SKOW heeft gemeend al eerder extra budget beschikbaar te stellen. Het extra budget bovenop de reguliere middelen is in 2018 nog niet volledig ingezet. Elders in dit jaarverslag wordt de inzet verantwoord.

Ook professionalisering was belangrijk in 2018. Binnen de gesprekkencyclus is professionalisering een vast gespreksonderwerp en wordt gesproken over de mogelijkheden die er zijn. De SKOW wil veel opleidingstrajecten faciliteren, vanzelfsprekend als deze trajecten goed aansluiten bij de doelen die de school stelt in combinatie met de persoonlijke ontwikkeling van werknemers.

De gesprekkencyclus is in 2018 uitgevoerd als gepland. Op alle drie de scholen zijn de verschillende gesprekken aan de orde (geweest). De cyclus is een structureel onderdeel van het personeelsbeleid binnen de scholen.

In 2018 is het contract met Randstad is opgezegd en de samenwerking met de twee overige besturen beëindigd. Belangrijkste reden voor beëindigen betrof het niet kunnen leveren van vervangende leerkrachten waarmee de 'ontzorging' van de locatiedirecteuren niet gerealiseerd kon worden. De vervanging wordt weer in eigen beheer geregeld. Tevens hebben we een collega aangenomen per 1-6-2018 die vervangingswerkzaamheden kan verrichten voor de stichting.

Kwaliteitszorg

Alle hierboven en hierna genoemde items betreffen kwaliteitszorg. Behoud en verbetering van kwaliteit staat altijd centraal. Om te bepalen welke aspecten van kwaliteit aandacht behoeven en om deze te monitoren maken we gebruik van diverse instrumenten. De instrumenten zijn geen doel op zich maar bieden kaders om de kwaliteitszorg inzichtelijk te maken.

Het streven van het bestuur om vanuit een gezamenlijke visie en missie en gedeelde waarden (samen) te werken aan kwaliteitsverbetering van de scholen, werpt zijn vruchten af. Van onderop zijn gezamenlijke beleidsuitgangspunten geformuleerd die vastgelegd zijn in het strategisch beleidsplan en die op breed draagvlak kunnen rekenen binnen de scholen. Het uitwerken van een breed en uitdagend aanbod ter bevordering van talentontwikkeling is zo'n speerpunt dat elke school op zijn eigen wijze vorm aan het geven is. Een andere prioriteit, namelijk het realiseren van goede leerresultaten zowel op cognitief als sociaal-emotioneel gebied, heeft zich vertaald in een handelingsgerichte werkwijze die op alle scholen zichtbaar is. Het werken aan een voortdurende professionalisering van de locatie-directeuren en de teamleden is nog volop in ontwikkeling, maar staat ook zeker niet meer in de kinderschoenen. Het bestuur faciliteert en stimuleert actief de ontwikkeling van specifieke expertise binnen de schoolteams.

Schoolspecifiek

De school specifieke ontwikkelings- / verbeteractiviteiten zijn hierna puntsgewijs weergegeven. Bij enkele punten zijn opmerkingen toegevoegd ter toelichting. De lijst heeft niet de intentie volledig te zijn maar geeft wel inzicht in de zaken die gedurende een jaar aandacht hebben gekregen. Diverse activiteiten zijn inmiddels afgerond en andere zaken zijn gedurende meerdere jaren een speerpunt.

St. Jan Baptistschool

Gekozen verbeterpunten naar aanleiding van het schoolplan	
Thema	Verbeterpunt
Levensbeschouwelijke identiteit	Vorm geven aan actief burgerschap bv. opschonen van de wijk, liefdadigheidsacties <i>Dit blijft een jaarlijks terugkerend item, waarbij in overleg met leerlingenraad steeds bepaald welke aspecten aandacht krijgen.</i>
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Drie kernwaarden van de school vaststellen en verbinden aan 'gewenst / passend' gedrag. <i>De drie kernwaarden zijn 'Veiligheid', 'Vertrouwen' en 'verantwoordelijkheid' die ingevoerd worden middels GGB (Goed Gedrag Baptist). Ook is invulling gegeven aan de betekenis van de kernwaarden.</i>
Leerstofaanbod	De school heeft de onderwijsbehoeften van de leerlingen m.b.t. Nederlandse taal deugdelijk in kaart gebracht en gekoppeld aan een analyse, conclusies en (uitgevoerde) interventies. <i>Er is specifieke aandacht geweest voor aanbod NT-2 i.v.m. substantiële toename aantal anderstalige kinderen, vooral t.b.v. jonge kinderen. Voor de oudere kinderen werd de methode "horen, zien, schrijven" gebruikt. Er wordt gewerkt met de aanpak van de viertakt en ook met de taalmethode.</i>
Taallesonderwijs	Invoeren van een programma voor woordenschat <i>Woordenschat blijft een aandachtsgebied zeker in relatie met anderstalige kinderen. De nieuwe woordenschattoetsen van CITO zijn aangeschaft.</i> Leesplezier bevorderen <i>De bibliotheek draait erg goed en er wordt structureel aandacht besteed aan leesplezier.</i>
Rekenen en wiskunde	Verdere individualisering van het rekenonderwijs met behulp van Snappet <i>Snappet wordt gebruikt en er is een verdiepingscursus gevolgd. De zogenaamde 'verkorte' versie is uitgetoetst. Volgend jaar gaan we over op de verkorte versie.</i>
Wereldoriëntatie	Invoeren van programma voor wetenschap en techniek <i>Met de keuze voor de methode BLINK is wetenschap en techniek geborgd binnen het curriculum. Aanvullend één keer per jaar een project met onderzoekend en/of ontwerpend leren.</i>
Bewegingsonderwijs	Ontwikkelen van een beweegplein (www.beweegwijs.nl) <i>Het Beweegplein is volop in gebruik onder begeleiding van Talentum. Groep 8 krijgt een steeds grotere rol bij het opzetten van het plein. De ontwikkeling van het beweegplein is afgerond. In 2019 staat borging centraal.</i>
Pedagogisch handelen	Ontwerpen van een portfolio voor de kinderen. <i>We zijn voortvarend begonnen met de portfolio mappen en de indeling is gemaakt. Het volgen van een cursus heeft nieuwe inzichten opgeleverd die nog verwerkt moeten worden. Het portfolio zal ook volgend jaar centraal staan.</i>
Personeelsbeleid	Ontwikkelen kijkwijzer t.b.v. ontwikkeling competenties leerkrachten <i>De locatiedirecteur bekijkt lessen met behulp van de kijkwijzer van WMK-PO. Deze kijkwijzer bevalt goed. Na een observatie wordt aan de hand van de kijkwijzer per les besproken. Ook leerkrachten gebruiken de kijkwijzer om een stagiaire nauwkeurig te observeren.</i>

Zorg en begeleiding	<p>De school beschikt over een meerjarenoverzicht m.b.t. de leerlingen met een eigen leerlijn (leerlingen met een specifieke behoefte).</p> <p><i>De zorgroute is in kaart gebracht. Duidelijkheid over hoe de lijnen lopen, welke route te volgen, welke hulp nodig is en hoe die gegeven kan. Gevolg is dat er meer begeleiding in de klas plaatsvindt en dat dit niet direct buiten de klas plaats vindt. Leerlingen met een eigen leerlijn of leerlingen met een specifieke behoefte (gedrag) hebben of een eigen handelingsplan of de zorg wordt opgenomen in het groepsplan. Dit groepsplan wordt periodiek besproken en is dynamisch. Een meerjarenplan opstellen blijkt veelal moeilijk omdat de ontwikkeling van een kind grillig kan verlopen.</i></p>
Afstemming	<p>De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.</p> <p><i>Door het gebruik van de tablets bij taal en rekenen wordt de beschikbare onderwijstijd steeds doelmatiger en gedifferentieerder ingezet. De leerkrachten werken op drie niveaus, met een instructie tafel en de HB-specialist neemt leerlingen die echt meer uitdaging nodig hebben apart.</i></p> <p>Optimaliseren van Snappet voor het rekenonderwijs</p> <p><i>Er is sprake van een Snappet-coördinator waardoor de mogelijkheden van Snappet steeds beter benut worden.</i></p>
Kwaliteitszorg	<p>De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.</p> <p>De onderwijsbehoeften zijn door de leraren geformuleerd op kind- en groepsniveau (groepsoverzicht) en voorzien van een analyse, conclusies en interventies.</p> <p><i>Door de aandacht op dit punt steeds te intensiveren en steeds goede analyses te maken, kennen we onze populatie goed en stemmen we onze onderwijsplannen ook steeds meer af op de behoeften van de leerling.</i></p> <p>De school werkt consistent vanuit het schoolplan, de jaarplannen en projectplannen aan verbeteractiviteiten.</p>

Resultaten CITO-eindtoets 2014 t/m 2018:

St. Jan Baptist	2014	2015	2016	2017	2018
Standaardscore	532,4	537,9	536,5	539,5	538,5
Taal	71,4 / 100	101,7 / 135	98 / 135	101,5 / 135	
Rekenen	35,2 / 60	65,1 / 85	58,7 / 85	65,9 / 85	

Percentielscores					
Lezen					66%
Taalverzorging					85%
Schrijven					63%
Rekenen					91%

Toelichting:

In bovenstaande tabel zijn de resultaten opgenomen van de jaren 2014 t/m 2018. Het gemiddeld aantal goed gemaakte vragen wordt steeds afgezet t.o.v. het totaal aantal vragen per vakgebied. Het onderdeel wereldoriëntatie wordt niet verwerkt in de standardscore.

Vanaf 2018 worden de uitslagen van de onderdelen taal en rekenen niet meer zo aangeleverd als voorgaande jaren. Op het rapport staan nu gemiddelde percentielscores van de leerlingen afgezet tegen het landelijk beeld. Een percentielscore van bijvoorbeeld 66 betekent dat landelijk 65% van alle scholen op dit onderdeel lager scoorde en 34% van de scholen beter scoorde.

Referentieniveaus	Lezen		Taalverzorging		Rekenen	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
	100%	100% (98%)	100%	92% (97%)	100 %	100% (93%)

Toelichting:

Voor de tweede keer is in 2018 middels de eindtoets primair onderwijs een terugkoppeling gegeven van de referentieniveaus op de gebieden lezen, taalverzorging en rekenen. Voor het basisonderwijs wordt referentieniveau 1F gezien als het functionele niveau. In de tabel wordt steeds het percentage kinderen vermeld dat op de onderscheiden gebieden het niveau 1F heeft behaald.

Uitstroomgegevens 2014 t/m 2018:

St. Jan Baptist	2014	2015	2016	2017	2018
VMBO	7	5	4	1	4
VMBO (t)	5	7	7	4	3
VMBO (t) / HAVO	3	3	4	3	6
HAVO/VWO/GYM/TTO	13	16	16	18	12

In bovenstaande tabel staat aangegeven hoeveel kinderen uit groep 8 naar welke vorm van voortgezet onderwijs zijn uitgestroomd in de jaren 2014 t/m 2018.

St. Jozefschool

Gekozen verbeterpunten naar aanleiding van het schoolplan	
Thema	Verbeterpunt / Toelichting
Sociaal-emotionele ontwikkeling	<p>Er is specifiek aanbod in sociale competenties, gericht op de noodzaak in de school.</p> <p><i>Specialisten hebben een verdeling gemaakt voor de hulp op het gebied van sociale competenties. Aanbod verrijkt met rots- en watertrainingen en ondersteuning van leerkrachten t.b.v. preventieve aanpak. Daarnaast ook ondersteuning van leerlingen met faalangst en mindset. Op schoolniveau inzet van lessen "kinderen en hun sociale talenten", aangevuld met andere activiteiten waarmee meer maatwerk wordt gerealiseerd.</i></p>
Leerstofaanbod	<p>Leerlingen met een taalachterstand krijgen een passend aanbod op hun eigen niveau om zo snel mogelijk de achterstanden in te halen</p> <p><i>Er is binnen RT structureel tijd voor tijd kinderen met taalachterstanden. Daarnaast worden 'tutorleerlingen ingezet'. Gestart met onderzoek of inzet van een NT2 specialist mogelijk is evt. bovenschools.</i></p>
	<p>Komen tot de keuze of we doelgericht of methodegericht willen werken bij rekenen</p> <p><i>Gekozen is om elke les te starten vanuit een convergente differentiatie waarna divergent differentiëren. Eerst met alle leerlingen aan hetzelfde doel werken in de basisles en achter de plus. Daarna werken aan doelen in werkpakket. Opgenomen in onderwijsplan.</i></p>
Taalleesonderwijs	<p>Spellingonderwijs aanbieden op de tablets</p> <p><i>Snappet wordt in groep 4 t/m 8 structureel ingezet voor Spelling. Tevens wordt in deze groepen ook het onderdeel taal regelmatig op de tablets verwerkt.</i></p>
	<p>Er wordt een leerlijn 'begrijpend lezen' ontworpen. De doelen worden gekoppeld aan activiteiten en die worden op hun beurt weer gekoppeld aan andere vakken.</p> <p><i>Er komt geen nieuwe methode voor begrijpend lezen. We hebben leerlijnen gebruikt om doelen per jaar vast te stellen. Binnen gebruikte methodes bepalen op welke wijze aandacht wordt besteed aan deze doelen bij de andere vakken. Dit wordt vastgelegd, zodat in de loop der jaren een eigen 'methode' ontstaat.</i></p>
	<p>Een nieuwe methode voor aanvankelijk lezen invoeren in groep 3.</p> <p><i>Er zijn nieuwe methodes beoordeeld i.s.m. de SAD. Er zijn methodes uitgetoetst en er is een keuze gemaakt voor een methode die per augustus 2018 is ingevoerd.</i></p>
Actieve en zelfstandige houding	<p>Doorgaande lijn in de groepen t.a.v. het gebruik van coöperatieve werkvormen.</p> <p><i>Afspraken over delen van verschillende coöperatieve werkvormen. Ook afspraken over inzet van de werkvormen, t.b.v. doorgaande lijn. In elke klas Er is niet voor gekozen om volledig coöperatief te gaan werken.</i></p>
Zorg en begeleiding	<p>De school heeft de procedure voor de bespreking van de resultaten op de tussentoetsen vastgelegd in een procedure (workflow).</p>
	<p>Schoolondersteuningsplan actualiseren op basis van perspectief op school (POS)</p>
	<p>Het schoolspecifieke zorgplan actualiseren</p> <p><i>Is afgerond.</i></p>

Talentontwikkeling	<p>Leerkrachten begeleiden in het lesgeven in plusgroepen op alle vakgebieden.</p> <p><i>Inzet vooral gericht geweest op het scholen van nieuwe collega's. Borging HB-beleid binnen de school middels collega die ook HB specialist wil worden. Opleiding gestart en ook betrokkenheid bij begeleiding van kinderen.</i></p>
Opbrengstgericht werken	<p>Klassenbezoeken door IB-er.</p> <p><i>De klassenbezoeken vinden plaats en hebben een structureel karakter. Opleiding tot beeldcoach biedt extra ondersteuningsmogelijkheden.</i></p> <p>We werken volgens de werkwijze van de 'groepsplanloze' basisschool.</p> <p><i>Het onderdeel rekenen is volledig ingevoerd. Komend jaar ook voor andere vakken de onderwijsplannen en groepsoverzichten opstellen en schoolbesprekingen houden.</i></p>
Opbrengsten	<p>De taalresultaten en rekenresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen tenminste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.</p> <p><i>Er is sprake van goede eindresultaten. De resultaten liggen op of boven het niveau dat verwacht mag worden.</i></p>
Hoogbegaafdheid	<p>Klassenobservaties door specialist hoogbegaafdheid invoeren</p> <p>Vakken verrijken met Bloom opdrachten</p> <p><i>Klassenobservaties zijn op verzoek verricht. Er is weer vooruitgang geboekt met implementeren van Bloom opdrachten.</i></p>
Professionele cultuur	<p>Leraren houden hun bekwaamheidsdossier op orde.</p> <p>Beter positioneren van bekwaamheidsdossier binnen IPB / persoonlijke ontwikkeling.</p> <p><i>Bekwaamheidsdossier is steeds onderwerp van gesprek binnen de gesprekkencyclus. Er kunnen nog stappen gemaakt worden t.a.v. de bekwaamheidsdossiers</i></p>
Sociale en fysieke veiligheid	<p>Opstellen actieplan sociale veiligheid</p> <p><i>Het actieplan sociale veiligheid bestaat uit verschillende documenten t.w. pestprotocol en schoolregels. Toegevoegd is een beschrijving van de werkwijze voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Jaarlijks wordt de leerling SCOL en de vragenlijst van scholen op de kaart afgenomen.</i></p>
IPB	<p>Klassenbezoeken</p> <p><i>Voor alle leerkrachten is een groeidocument klassenbezoeken aangemaakt. Bij klassenbezoeken worden daarin aantekeningen gemaakt. Leerkrachten hebben inzage in het document en het bezoekje wordt altijd Nabesproken.</i></p>
Kwaliteitszorg	<p>De school werkt consistent vanuit het schoolplan, de jaarplannen en projectplannen aan verbeteractiviteiten.</p>

Resultaten CITO-eindtoets 2014 t/m 2018:

St. Jozefschool	2014	2015	2016	2017	2018
Standardscore	535,4	539,2	539,6	538,2	537,7
Taal	72,8 / 100	105,6 / 135	101,6 / 135	100,2 / 135	
Rekenen	40,7 / 60	65,5 / 85	64,8 / 85	61,2 / 85	

Percentielscores					
Lezen					71%
Taalverzorging					75%
Schrijven					67%
Rekenen					69%

Toelichting:

In bovenstaande tabel zijn de resultaten opgenomen van de jaren 2014 t/m 2018. Het gemiddeld aantal goed gemaakte vragen wordt steeds afgezet t.o.v. het totaal aantal vragen per vakgebied. Het onderdeel wereldoriëntatie wordt niet verwerkt in de standardscore.

Vanaf 2018 worden de uitslagen van de onderdelen taal en rekenen niet meer zo aangeleverd als voorgaande jaren. Op het rapport staan nu gemiddelde percentielscores van de leerlingen afgezet tegen het landelijk beeld. Een percentielscore van bijvoorbeeld 66 betekent dat landelijk 65% van alle scholen op dit onderdeel lager scoorde en 34% van de scholen hoger scoorde.

Referentieniveaus	Lezen		Taalverzorging		Rekenen	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
	97%	97% (98%)	97%	100% (97%)	90%	93% (93%)

Toelichting:

Voor de tweede keer is in 2018 middels de eindtoets primair onderwijs een terugkoppeling gegeven van de referentieniveaus op de gebieden lezen, taalverzorging en rekenen. Voor het basisonderwijs wordt referentieniveau 1F gezien als het functionele niveau. In de tabel wordt steeds het percentage kinderen vermeld dat op de onderscheiden gebieden het niveau 1F heeft behaald. De percentage tussen haakjes zijn de landelijke percentages.

Uitstroomgegevens 2014 t/m 2018

St. Jozefschool	2014	2015	2016	2017	2018
VMBO	9	5	4	6	5
VMBO (t)	5	8	4	4	5
VMBO (t) / HAVO	0	0	4	3	3
HAVO/VWO/GYM/TTO	14	17	19	17	17

In bovenstaande tabel staat aangegeven hoeveel kinderen uit groep 8 naar welke vorm van voortgezet onderwijs zijn uitgestroomd in de jaren 2014 t/m 2018.

St. Bonifaciuschool

Gekozen verbeterpunten naar aanleiding van het schoolplan	
Thema	Verbeterpunt
Taallesonderwijs	Een nieuwe methode voor aanvankelijk lezen invoeren in groep 3. <i>Er zijn nieuwe methodes beoordeeld i.s.m. de SAD. Er zijn methodes uitgetoetst en er is een keuze gemaakt voor een methode die per augustus 2018 is ingevoerd.</i>
Wereldoriëntatie	Aanbieden voldoende technieklessen <i>Ook dit jaar aanbod van technieklessen door Young Engineers voor de groepen 4 t/m 8. Met behulp van Lego maken kinderen kennis met technische vraagstukken en leren zij technische problemen op te lossen.</i>
Bewegingsonderwijs	Versterking kwaliteit bewegingsonderwijs groepen 1 en 2 <i>De leerlingen uit de groepen 1-2 krijgen sinds dit schooljaar 30 min per klas per week les van de vakdocent. De leerlijn gymnastiek wordt gehanteerd en indien nodig wordt ruimte geboden voor MRT.</i>
ICT	Update van het beleidsplan dan wel integreren in bestaande beleidsplannen. <i>Besloten is geen specifiek ICT beleidsplan uit te werken. Het beleidsplan heeft nu reeds een kopje ICT. Wel planmatige vervanging van hardware.</i>
	Evaluatie van de methode AaBeeCee voor de groepen 5-8 <i>De methode AaBeeCee voldoet onvoldoende aan digitale geletterdheid. De methode wordt niet verder ontwikkeld. Gebruik wordt gestopt. Vanuit doelen op het gebied van ICT-(basis)vaardigheden, Media wijsheid, Informatie vaardigheden en Computational Thinking wordt invulling opnieuw bepaald.</i>
Pedagogisch handelen	Met PBS als kapstok duidelijk maken welk gewenst gedrag wij op school willen zien. <i>De gedachtegang van PBS heeft geleid tot herziening en aanpassing van de schoolregels. Deze zijn geïmplementeerd. Er hangen nieuwe afspraken in de klassen en in de algemene ruimtes. Periodiek worden onder de aandacht gebracht.</i>
Actieve en zelfstandige houding	Verbreding gebruik coöperatieve werkvormen <i>Twee collega's hebben een studiemiddag over coöperatieve werkvormen bijgewoond en daar hebben zij beide veel aan gehad. De opgedane ervaringen zijn in de bovenbouwvergaderingen verder verspreid.</i>
Zorg en begeleiding	Onderwijsbehoefte in kaart brengen <i>Er is een formulier onderwijsbehoefte opgesteld en gedigitaliseerd. De onderwijsbehoefte zijn hiermee in kaart gebracht.</i>
	Nieuwe groepsplannen moeten gestandaardiseerd worden en interventiegericht zijn. Administratieve druk moet verlaagd worden. Nadruk op hetgeen de leerlingen nodig hebben voor betere aansluiting onderwijsbehoefte-onderwijsaanbod. <i>Er wordt gewerkt met onderwijsplannen, die aangeven hoe het onderwijs op 5 niveaus wordt vormgegeven voor de vakgebieden technisch lezen, rekenen en spelling en taal en rekenen voor de kleuters. De onderwijsplannen dienen ook ter ondersteuning bij groepsobservaties en zijn ook meetinstrument. Het laatste aspect moet nog nader ontwikkeld worden.</i>

Talentontwikkeling	<p>Werkwijze toepassen waarmee talentvolle kinderen meer worden aangesproken met hogere denkvaardigheden.</p> <p><i>Kinderen met specifieke onderwijsbehoefte krijgen zo veel als mogelijk aangepast onderwijs, opgenomen in onderwijsplannen. Toegepast worden opdrachten met taxonomie van Bloom.</i></p>
Hoogbegaafdheid	<p>Planmatig gebruik maken van de expertise binnen de stichting</p> <p><i>Er is een studiemiddag gerealiseerd waarbij informatie over begeleiding van HB kinderen gedeeld is. Wordt gecontinueerd middels kennisoverdracht aan team en tussen HB specialisten onderling.</i></p>
Organisatiestructuur	<p>Een gedegen interventie opstellen welke de problematiek rond de overgang van 1, naar 2, naar 3 kan vergemakkelijken en waarmee meer recht wordt gedaan aan individuele onderwijsbehoefte.</p> <p><i>Door verschillende gesprekken tijdens bouw- en studiebijeenkomsten is een betere doorgaande lijn 1-2-3 tot stand gekomen. Er is kennis genomen van doelen en onderwijsleerstof. Op individueel niveau is een specifiek onderwijsprogramma gemaakt.</i></p>
Overgang PO-VO	<p>Opstellen protocol m.b.t. de procedure overgang PO-VO (incl. advisering).</p> <p><i>De procedure voor de overgang PO-VO (incl. advisering) is vastgelegd in het zorgplan. Vanaf schooljaar 2018/2019 nemen leerlingen deel aan hun adviesgesprek.</i></p>
IPB / Introductie en begeleiding	<p>Protocol begeleiding (startende) leerkrachten.</p> <p><i>Er is competentielijst vastgesteld t.b.v. de startbekwame, de basisbekwame en de vakbekwame leerkracht. Betreft onderdeel van het protocol 'Begeleiding en startende en nieuwe leerkrachten SKOW.</i></p>
	<p>De locatiedirecteur is bekwaam in het afleggen van fliitsbezoeken en het voeren van diagnostische gesprekken.</p> <p><i>De fliitsbezoeken worden toegepast. Bevindingen gedeeld met de leerkracht en helpen bij de totstandkoming van de gesprekken horende bij de gesprekkencyclus.</i></p>
Kwaliteitszorg	<p>De school werkt consistent vanuit het schoolplan, de jaarplannen en projectplannen aan verbeteractiviteiten.</p>

Resultaten CITO-eindtoets 2014 t/m 2018:

	2014	2015	2016	2017	2018
Standaardscore	538,4	540,2	541,1	542,2	541,1
Taal	75,3 / 100	106,2 / 135	105,4 / 135	107,4 / 135	
Rekenen	44,1 / 60	67,6 / 85	66,4 / 85	68 / 85	

Percentielscores					
Lezen					89%
Taalverzorging					97%
Schrijven					98%
Rekenen					91%

Toelichting:

In bovenstaande tabel zijn de resultaten opgenomen van de jaren 2014 t/m 2018. Het gemiddeld aantal goed gemaakte vragen wordt steeds afgezet t.o.v. het totaal aantal vragen per vakgebied. Het onderdeel wereldoriëntatie wordt niet verwerkt in de standdaardscore.

Vanaf 2018 worden de uitslagen van de onderdelen taal en rekenen niet meer zo aangeleverd als voorgaande jaren. Op het rapport staan nu gemiddelde percentielscores van de leerlingen afgezet tegen het landelijk beeld.

Een percentielscore van bijvoorbeeld 66 betekent dat landelijk 65% van alle scholen op dit onderdeel lager scoorde en 34% van de scholen hoger scoorde.

Referentieniveaus	Lezen		Taalverzorging		Rekenen	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
	100%	100% (98%)	97%	100% (97%)	97%	100% (93%)

Toelichting:

Voor de tweede keer is in 2018 middels de eindtoets primair onderwijs een terugkoppeling gegeven van de referentieniveaus op de gebieden lezen, taalverzorging en rekenen. Voor het basisonderwijs wordt referentieniveau 1F gezien als het functionele niveau. In de tabel wordt steeds het percentage kinderen vermeld dat op de onderscheiden gebieden het niveau 1F heeft behaald.

Uitstroomgegevens 2014 t/m 2018:

St. Bonifaciuschool	2014	2015	2016	2017	2018
VMBO	7	7	4	5	2
VMBO (t)	2	5	1	4	4
VMBO (t) / HAVO	0	4	4	4	7
HAVO/VWO/GYM/TTO	18	14	18	17	16

In bovenstaande tabel staat aangegeven hoeveel kinderen uit groep 8 naar welke vorm van voortgezet onderwijs zijn uitgestroomd in de jaren 2014 t/m 2018.

Bijlage 4: verklaring gebruikte afkortingen

(Het betreft de afkortingen zoals die in het onderwijs gebruikt worden).

AGV	- Algemene Verordening Gegevensbescherming
Arbo	- Arbeidsomstandigheden
BGZ	- Bedrijfsgezondheidszorg
BHV	- Bedrijfshulpverlening
BTK	- Bestuurlijk Toetsingskader
BOVO	- Basisonderwijs Voortgezet onderwijs
CAO	- Collectieve Arbeidsovereenkomst
CITO	- Centraal Instituut Toetsontwikkeling
COA	- Centraal Orgaan opvang asielzoekers
ERD	- Eigen Risicodragers
CPS	- Christelijk Pedagogisch Studiecentrum
DI	- Duurzame Inzetbaarheid
FG	- Functionaris Gegevensbescherming
FPU	- Flexibele Pensioenuittreding
GMR	- Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
HAVO	- Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
HB	- Hoogbegaafd(heid)
HCO	- Haags Centrum voor Onderwijsbegeleiding
HGW	: Handelingsgericht werken
ICT	- Informatie- en communicatietechnologie
IHP	- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs
IKC	- Integraal Kindcentrum
IPB	- Integraal Personeelsbeleid
ITK	- Intern Toezichtskader
MOP	- Meerjaren onderhoudsplanung
MR	- Medezeggenschapsraad
OHM	- Onderwijsbureau Hollands Midden
OPP	- Ontwikkelingsperspectief
OR / OV / OC	- Ouderraad / Oudervereniging / Oudercommissie
PF	- Participatiefonds
PBS	- Positive Behavior Support
PO	- Primair Onderwijs
POS	- Perspectief op school
PPO	- Passend Primair Onderwijs
RI&E	- Risico-inventarisatie en Evaluatie
RT	- Remedial Teaching
SAD	- Schooladviesdienst
SBO	- Speciaal Basisonderwijs
SCOL	- Sociale Competentie Observatielijst
SCW	- ScholenCollectief Wassenaar
SKOW	- Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar'
SKW	- Stichting Kinderdagverblijven Wassenaar (inmiddels: Norlandia)
TTO	-Tweetalig Onderwijs
SOP	- Schoolondersteuningsprofiel
VMBO	- Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
Verus	- Vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs
VF	- Vervangingsfonds
VLL	- Veilig Leren Lezen (methode aanvankelijk lezen)
VO	- Voortgezet Onderwijs
VVE	- Voor- en vroegschoolse educatie
VWO	- Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
Wet BIO	- Wet beroepen in Onderwijs
WMK po	- Werken met Kwaliteitskaarten primair onderwijs
WOR	- Wassenaarse Onderwijs Raad
WPO	- Wet Primair Onderwijs
3VO / VVN	- Veilig Verkeer Nederland

Stg. Katholiek Onderwijs Wassenaar

Jaarrekening 2018

Telefoon: 070-5113934
Website: www.skowassenaar.nl
E-mail: bsjozef@xs4all.nl

Jaarrekening

Inhoudsopgave	56
Balans na resultaatbestemming per 31 december 2018	57
Staat van baten en lasten 2018	59
Kasstroomoverzicht 2018	60
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	61
Gegevens over de rechtspersoon	68
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2018	69
Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW	73
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	74
Toelichting op de staat van baten en lasten 2018	75
(Voorstel) bestemming van het resultaat	79
Gebeurtenissen na balansdatum	80
Overzicht verbonden partijen	81
WNT-verantwoording 2018	82
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	84

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2018

1	Activa	<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
		€	€
1.1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	16.236	18.703
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	418.077	304.610
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	<u>76.650</u>	<u>73.809</u>
		510.963	397.122
1.1.3	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.1.3.8	Leningen en waarborgsommen	<u>74.370</u>	<u>73.620</u>
		74.370	73.620
1.2.2	<u>Vorderingen</u>		
1.2.2.2	Ministerie van OCW	161.256	172.719
1.2.2.3	Gemeenten	0	0
1.2.2.10	Overige vorderingen	0	2.122
1.2.2.15	Overlopende activa	<u>33.487</u>	<u>38.967</u>
		194.743	213.808
1.2.4	<u>Liquide middelen</u>		
1.2.4.2	Banken	<u>1.960.346</u>	<u>1.802.738</u>
		1.960.346	1.802.738
	Totaal Activa	<u><u>2.740.422</u></u>	<u><u>2.487.288</u></u>

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2018

2	Passiva	<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1.1	Algemene reserve	1.319.967	1.180.532
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	166.253	167.445
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	<u>227.012</u>	<u>184.588</u>
		1.713.232	1.532.565
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	29.385	27.038
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	<u>670.154</u>	<u>621.928</u>
		699.539	648.966
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.8	Crediteuren	24.305	44.016
2.4.9.1	Loonheffing en premies	111.081	93.781
2.4.10	Pensioenpremies	30.773	27.301
2.4.12	Overige kortlopende schulden	36.112	34.966
2.4.19	Overlopende passiva	<u>125.380</u>	<u>105.693</u>
		327.651	305.757
	Totaal Passiva	<u><u>2.740.422</u></u>	<u><u>2.487.288</u></u>

Staat van baten en lasten 2018

	Realisatie 2018 In €	Begroting 2018 In €	Realisatie 2017 In €
3	<u>Baten</u>		
3.1	3.611.089	3.365.707	3.435.603
3.2	73.372	69.500	142.147
3.5	129.107	101.000	133.205
	Totaal Baten	3.536.207	3.710.955
4	<u>Lasten</u>		
4.1	2.839.754	2.664.368	2.729.855
4.2	82.042	85.583	78.111
4.3	299.890	306.450	271.122
4.4	411.325	376.900	395.818
	Totaal Lasten	3.433.301	3.474.906
	Saldo baten en lasten	102.906	236.049
5	<u>Financiële baten en lasten</u>		
5.1	110	2.000	933
	Saldo financiële baten en lasten	2.000	933
	Exploitatieresultaat	104.906	236.982

Kasstroomoverzicht 2018

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	180.557	236.049
Afschrijvingen	82.042	78.111
Mutaties werkkapitaal		
- Vorderingen	19.065	43.520
- Kortlopende schulden	21.894	-40.336
Mutaties voorzieningen	<u>50.573</u>	<u>-8.925</u>
	354.131	308.419
Ontvangen interest	110	933
Betaalde interest	<u>0</u>	<u>0</u>
	110	933
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen materiële vaste activa	-195.883	-45.627
(Des)investeringen financiële vaste activa	<u>-750</u>	<u>-150</u>
	-196.633	-45.777
Mutatie liquide middelen	157.608	263.575
Beginstand liquide middelen	1.802.738	1.539.163
Mutatie liquide middelen	<u>157.608</u>	<u>263.575</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>1.960.346</u></u>	<u><u>1.802.738</u></u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar verzorgt onderwijs aan de bij de scholen ingeschreven leerlingen.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de bestemmingsreserve onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 500, investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het bevoegd gezag. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

Als ondergrens voor het activeren van duurzame middelen wordt een bedrag van € 500 aangehouden. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

Verbouwingen	5,00%	10,00%
Meubilair		5,00%
Inventaris en apparatuur		12,50%
ICT hardware		20,00%
Leermiddelen		12,50%

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (reenterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen tot 1 juli 2016 en regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 na 1 juli 2016.

Vlottende activa

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Bestemmingsreserve publiek

Deze publieke reserve betreft het door het bevoegd gezag reeds bestemde gedeelte van de exploitatieoverschotten van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar.

Bestemmingsreserve privaat

Deze private reserve is opgebouwd uit exploitatieoverschotten uit eigen middelen van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar. Deze reserve muteert na resultaatbestemming. Aan deze reserve ligt een private herkomst ten grondslag.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten die verbonden zijn aan het meerjarig planmatig onderhoud en de exploitatievoorzieningen van de gebouwen van het bevoegd gezag. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerken naar verwachting worden uitgevoerd op basis van een opgesteld onderhoudsplan dat door het bevoegd gezag is goedgekeurd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De grondslag voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud is ongewijzigd. Het bevoegd gezag maakt voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gebruik van de tijdelijke regeling 2018 en 2019 zoals vastgelegd in de regeling van 21 maart 2019 met nr. FEZ (EDOC-1440924).

Pensioenvoorziening

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Pensioenrechten

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds (beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden) dit toelaat. Naar de stand van januari 2019 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 103,37 %. Naar de stand van 31 december 2018 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 97,0 % (bron: website www.abp.nl).

De Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) waar geen bestedingsplan aan ten grondslag ligt worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Niet-geormerkte subsidies waaraan een specifiek bestedingsdoel is gekoppeld, worden op basis van een bestedingsplan toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Alle overige baten die kunnen worden toegerekend aan de exploitatie van het bevoegd gezag.

Lasten

Personeelslasten

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen

Resultaat

Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	68329
Naam instelling	Stg. Katholiek Onderwijs Wassenaar
KvK-nummer	41150861
Adres	Thorbeckestraat 37, 2241 KR WASSENAAR
Postadres	Postbus 2012, 2240 CA WASSENAAR
Telefoon	070-5113934
E-mailadres	bsjozef@xs4all.nl
Website	www.skowassenaar.nl

Contactpersoon

Naam	De heer R. de Jong
Adres	Postbus 2012, 2240 CA Wassenaar
Telefoon	070-5113934
E-mailadres	bsjozef@xs4all.nl

BRIN-nummers

03YS	R.K. Basisschool St. Jan Baptist
05EO	St. Bonifaciuschool
06OQ	R.K. Basisschool St. Jozef
68329	Bestuursbureau

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2018

1		Activa							
		Vaste activa							
Materiele vaste activa		Verkrijgings	Cum.afschr.	Boek	Investe-	Desinveste	Afschrij-	Boek	
		prijs t/m	t/m	waarde	ringen	ringen	vingen	waarde	
		2017	2017	31-dec-17	2018	2018	2018	31-dec-18	
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	27.574	-8.871	18.703	0	0	-2.467	16.236	
1.1.2.3.0	Meubilair	530.487	-327.887	202.600	7.762	0	-16.881	193.481	
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	45.950	-41.204	4.746	15.409	0	-1.300	18.855	
1.1.2.3.2	ICT	293.371	-196.107	97.264	151.419	0	-42.942	205.741	
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	214.490	-140.681	73.809	21.293	0	-18.452	76.650	
		1.111.872	-714.750	397.122	195.883	0	-82.042	510.963	
Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages		Verkrijgings	Cum.afschr.	Boek	Afschrijvingspercentages				
		prijs t/m	t/m	waarde	%		%		
		2018	2018	31-dec-18					
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	27.574	-11.338	16.236	6,67%				
1.1.2.3.0	Meubilair	538.249	-344.768	193.481	6,67%				
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	61.359	-42.504	18.855	10,00%				
1.1.2.3.2	ICT	444.790	-239.049	205.741	16,67%		25,00%		
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	235.783	-159.133	76.650	12,50%				
		1.307.755	-796.792	510.963					
1.3		Financiële vaste activa						31-dec-18	31-dec-17
								in €	in €
1.1.3.8	Leningen, waarborgsommen en deposito's							74.370	73.620
								74.370	73.620

De post "Leningen en waarborgsommen" betreft waarborgsommen voor Snappet.

		31-dec-18	31-dec-17			
		in €	in €			
1.2.2	Vorderingen					
1.2.2.2	Ministerie van OCW	161.256	172.719			
1.2.2.3	Gemeenten	0	0			
1.2.2.10	Overige vorderingen	0	2.122			
1.2.2.15	Overlopende activa	33.487	38.967			
		194.743	213.808			
<hr/>						
		Saldo	Ontvangen	Besteed	Boeken tlv	Overige
		31-dec-17	2018	2018	2018	2018
Verloopstaat gemeenten						Saldo
						31-dec-18
1.2.2.3.0	Gemeente subsidie vakonderwijs	0	40.595	40.595	0	0
		0	40.595	40.595	0	0
<hr/>						
		31-dec-18	31-dec-17			
		in €	in €			
1.2.2.10	Overige vorderingen (specificatie)					
1.2.2.6	Vorderingen op personeel	0	486			
1.2.2.10.1	Vervangingsfonds	0	1.636			
		0	2.122			
<hr/>						
		31-dec-18	31-dec-17			
		in €	in €			
1.2.2.15	Overlopende activa (specificatie)					
1.2.2.12	Vooruitbetaalde en/of vooruitgefactureerde posten	24.306	30.690			
1.2.2.15	Overige overlopende activa	9.181	8.277			
		33.487	38.967			
<hr/>						
		31-dec-18	31-dec-17			
		in €	in €			
1.2.4	Liquide middelen					
1.2.4.2	Banken	964.971	808.296			
1.2.4.2.1	Spaarrekeningen	995.375	994.442			
		1.960.346	1.802.738			

2	Passiva				
				31-dec-18	31-dec-17
2.1	Eigen vermogen			in €	in €
2.1.1.1	Algemene reserve			1.319.967	1.180.532
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)			166.253	167.445
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)			227.012	184.588
				<u>1.713.232</u>	<u>1.532.565</u>

		Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
2.1	Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)	31-dec-17	resultaat	mutaties	31-dec-18
2.1.1.1	Algemene reserve				
2.1.1.1.1	Algemene reserve	1.180.532	139.435	0	1.319.967
2.1.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)				
2.1.1.1.2.4	Reserve herwaardering	2.956	-1.192	0	1.764
2.1.1.1.2.5	Reserve personele kosten	164.489	0	0	164.489
2.1.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)				
2.1.1.1.3.1	Overige algemene reserve private middelen	184.588	42.424	0	227.012
		<u>1.532.565</u>	<u>180.667</u>	<u>0</u>	<u>1.713.232</u>

				31-dec-18	31-dec-17
2.2	Voorzieningen			in €	in €
2.2.1	Personeelsvoorzieningen			29.385	27.038
2.2.3	Voorziening groot onderhoud			670.154	621.928
				<u>699.539</u>	<u>648.966</u>

	Specificatie voorzieningen	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo
	dotaties / onttrekkingen	31-dec-17	2018	2018	2018	31-dec-18
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	27.038	2.347	0	0	29.385
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	621.928	107.004	-58.778	0	670.154
		<u>648.966</u>	<u>109.351</u>	<u>-58.778</u>	<u>0</u>	<u>699.539</u>

	Specificatie naar looptijd	Kortlopend	Kortlopend	Langlopend	Saldo
	voorzieningen	deel < 1 jr	deel 1-5 jr	deel > 5 jr	31-dec-18
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	0	15.772	13.613	29.385
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	69.503	384.113	216.538	670.154
		<u>69.503</u>	<u>399.885</u>	<u>230.151</u>	<u>699.539</u>

		31-dec-18	31-dec-17
		in €	in €
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.8	Crediteuren	24.305	44.016
2.4.9.1	Loonheffing en premies	111.081	93.781
2.4.10	Pensioenpremies	30.773	27.301
2.4.12	Overige kortlopende schulden	36.112	34.966
2.4.19	Overlopende passiva	125.380	105.693
		<u>327.651</u>	<u>305.757</u>
		31-dec-18	31-dec-17
		in €	in €
2.4.12	Overige kortlopende schulden (specificatie)		
2.4.12.1	Schulden aan personeel	1.173	0
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	27.585	8.532
2.4.12.4	Vervangingsfonds	0	22.162
2.4.19.1	Rekening courant verhoudingen (schoolzwemmen)	7.354	4.272
		<u>36.112</u>	<u>34.966</u>
		31-dec-18	31-dec-17
		in €	in €
2.4.19	Overlopende passiva (specificatie)		
2.4.14	Ministerie van OCW (vooruitontvangen subsidie)	21.763	18.114
2.4.17	Rechten vakantiegeld	91.904	78.928
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	11.713	8.651
		<u>125.380</u>	<u>105.693</u>

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar cf beschikking	
	Kenmerk	Datum	€	€	gereed	niet gereed
LOF	15-0421	30-6-2016	15.575	15.575		X
LOF	15-0481	30-6-2016	23.531	23.531		X
Studieverlof	928143	23-7-2018	9.523	9.523		X
Studieverlof	928234	23-7-2018	12.093	12.093		X
Totaal			60.722	60.722		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo boekjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Saldo per 01-01-2018	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totaal kosten per 31-12-2018	Saldo nog te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende contracten

Bij Stg. Katholiek Onderwijs Wassenaar lopen de volgende meerjarige contracten:

Met OHM loopt een contract voor financiële dienstverlening ad ca € 68.000.

Met de BRI groep lopen contracten inzake de jaarlijkse controles van installaties.

Voor de Bonifaciuschool gaat het om een bedrag van € 4287,50 per jaar; voor de Jozefschool en Jan Baptistschool om een bedrag van € 961,95 per jaar. De contracten worden stilzwijgend ieder jaar verlengd.

Schoonmaakbedrijf Bella heeft een contract met de Jozefschool en de Jan Baptistschool inzake de schoonmaak van de scholen. Het gaat om een bedrag van circa € 23.000 resp. € 37.000 per jaar.

Ook deze contracten worden stilzwijgend jaarlijks verlengd.

Tussen de gemeente Wassenaar, de Schooladviesdienst Wassenaar en de besturen van een zestal scholen in Wassenaar is een convenant getekend dat ingaat per 2016 en doorloopt tot en met 2019. Daaruit volgt een verplichting van de besturen van de scholen van een algemene schoolbijdrage van € 110.329 per jaar en een specifieke bijdrage van € 25.748 per jaar.

Met Sharp is een onderhoudsovereenkomst afgesloten ingaande 1-4-2017 met einddatum 31-3-2023.

De huurprijs per apparaat bedraagt € 355 per jaar, een zwartwit meerafdruk € 0,00562 en een kleur meerafdruk € 0,02618. In totaal worden 4 apparaten gehuurd.

Met DVEP is een leveringsovereenkomst elektriciteit ingaande 1 januari 2015 tot en met 31 december 2020.

Voorschotbedragen circa € 2.000 per maand.

Met Eneco is een leveringsovereenkomst aardgas ingaande 1 januari 2015 tot en met 31 december 2020.

Voorschotbedragen circa € 3.500 per maand.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2018

	Realisatie 2018 In €	Begroting 2018 In €	Realisatie 2017 In €
Baten			
Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1.0 OCW lumpsum	2.397.544	2.259.716	2.338.583
3.1.1.1.3 OCW personeels en arbeidsmarktbeleid	439.190	369.151	363.507
3.1.1.1.5 OCW prestatiebox	122.596	115.024	99.973
3.1.1.1.7 OCW materiële instandhouding	504.816	504.816	499.249
3.1.1.1.19 OCW overige subsidies	17.967	0	25.331
3.1.3.1 OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	128.976	117.000	108.960
	3.611.089	3.365.707	3.435.603
Overige overheidsbijdragen en subsidies			
3.2.2.2.0 Gemeente bijdragen onderwijsbeleid	40.595	39.500	40.728
3.2.2.2.1 Gemeente bijdragen huisvesting en materieel	32.777	30.000	32.299
3.2.2.2.2 Gemeente overige bijdragen	0	0	69.120
	73.372	69.500	142.147
Overige baten			
3.5.5 Ouderbijdragen	68.130	59.000	51.076
3.5.1 Verhuur	26.817	21.000	26.189
3.5.10.1 Vervangingsfonds bijdragen en subsidies	0	0	22.033
3.5.10.2 Overige baten	34.160	21.000	33.907
	129.107	101.000	133.205
Totaal baten	3.813.568	3.536.207	3.710.955

	Realisatie 2018 In €	Begroting 2018 In €	Realisatie 2017 In €
Lasten			
<i>Loonkosten personeel</i>			
4.1.1.1	340.925	324.789	369.233
4.1.1.2	2.188.536	2.003.697	2.002.335
4.1.1.3	213.619	171.832	159.520
4.1.1.4	51.018	30.000	116.217
4.1.1.5	0	7.300	408
	2.794.098	2.537.618	2.647.713
<i>Overige personele kosten</i>			
4.1.2.2.0	51.568	55.500	75.551
4.1.2.3.0	39.789	46.500	46.377
4.1.2.3.1	12.498	9.000	16.390
4.1.2.3.2	817	0	1.603
4.1.2.3.3	2.758	6.000	3.013
4.1.2.3.9	9.518	9.750	15.409
4.1.2.1.11	2.347	0	8.353
4.1.2.1.12	0	0	-8.205
	119.295	126.750	158.491
<i>Uitkeringen personeel en vervangers</i>			
4.1.3.2	-10.387	0	-24.874
4.1.3.3	-63.252	0	-51.475
	-73.639	0	-76.349
	2.839.754	2.664.368	2.729.855
<i>Personele lasten</i>			
<i>Specificatie personele lasten naar samenstelling</i>			
4.1.1.1	2.053.468	1.847.618	1.977.699
4.1.1.2	317.805	300.000	297.969
4.1.1.3	152.065	125.000	108.069
4.1.1.5	270.760	265.000	263.976
Totaal lonen en salarissen	2.794.098	2.537.618	2.647.713

In de pensioenlasten 2018 en 2017 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2018 gemiddeld 42,75 FTE's werkzaam (2017: 42,75 FTE's)

Onderverdeeld naar:	2018	2017
Directie	3,61	4,18
Onderwijzend personeel	34,55	34,69
Onderwijs ondersteunend personeel	4,59	3,88
	42,75	42,75

	Realisatie 2018 In €	Begroting 2018 In €	Realisatie 2017 In €
Investerings			
4.2.0.3	7.762	40.000	5.132
4.2.0.4	21.293	47.500	17.173
4.2.0.5	15.409	33.500	0
4.2.0.6	151.419	28.000	23.322
4.2.0.10	-195.883	-149.000	-45.627
	0	0	0
Afschrijvingen			
4.2.2.0	2.467	2.472	2.466
4.2.2.1	16.881	18.446	18.929
4.2.2.2	1.300	4.307	1.158
4.2.2.3	42.942	38.554	38.465
4.2.2.4	18.452	21.804	17.093
	82.042	85.583	78.111
Huisvestingslasten			
4.3.3.0	49.957	59.250	31.887
4.3.4.0	68.002	63.700	64.228
4.3.5.0	64.444	63.750	65.012
4.3.6.0	10.484	12.750	11.991
4.3.7.0	58.777	81.259	107.077
4.3.7.1	-58.778	-81.259	-107.077
4.3.7.2	107.004	107.000	98.004
	299.890	306.450	271.122
Administratie, beheer en bestuur			
4.4.1.0	84.568	76.000	84.500
4.4.1.1	4.445	4.500	3.630
4.4.1.2	9.616	6.000	6.158
4.4.1.3	2.162	4.000	3.556
4.4.1.4	18	4.500	667
4.4.1.5	6.798	6.250	6.434
4.4.1.6	9.219	7.150	8.572
4.4.1.8	38.856	46.250	51.542
4.4.1.9	3.708	3.500	3.093
	159.390	158.150	168.152
Uitsplitsing accountantskosten			
4.4.1.1	4.445	4.500	3.630
	4.445	4.500	3.630

	Realisatie 2018 In €	Begroting 2018 In €	Realisatie 2017 In €
<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>			
4.4.3.0	112.677	79.000	77.001
4.4.3.1	21.684	22.000	38.017
4.4.2.0	6.412	7.250	5.686
4.4.2.1	44.360	54.000	50.444
	185.133	162.250	171.148
<i>Overige lasten</i>			
4.4.5.3	4.320	7.500	4.320
4.4.5.4	44.489	37.500	32.483
4.4.5.1	17.993	11.500	19.715
	66.802	56.500	56.518
4.4	411.325	376.900	395.818
	Totaal lasten	3.633.011	3.433.301
	3.633.011	3.433.301	3.474.906
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
6.1.1	110	2.000	933
	110	2.000	933
	Resultaat	180.667	104.906
	180.667	104.906	236.982

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2018 bedraagt € 180.667 positief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand	Bestemming	Overige	Stand
	31-dec-17	resultaat	mutaties	31-dec-18
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.180.532	139.435	0	1.319.967
Bestemmingsreserves publiek	167.445	-1.192	0	166.253
Bestemmingsreserves privaat	184.588	42.424	0	227.012
	1.532.565	180.667	0	1.713.232

De reserves zijn in detail als volgt gemuteerd:

	Stand	Bestemming	Overige	Stand
	31-dec-17	resultaat	mutaties	31-dec-18
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.180.532	139.435	0	1.319.967
Reserve herwaardering	2.956	-1.192	0	1.764
Reserve personele kosten	164.489	0	0	164.489
Overige algemene reserve private middelen	184.588	42.424	0	227.012
	1.532.565	180.667	0	1.713.232

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van belang zijn voor de beoordeling van de positie van de instelling.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2018 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteiten
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden	Vereniging	4

WNT-verantwoording 2018

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Per 1 januari 2016 is de maximale beloning afhankelijk van het aantal complexiteitspunten van de organisatie. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stg. Katholiek Onderwijs Wassenaar van toepassing zijnde regelgeving het WNT maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in het boekjaar 2018 is € 111.000 Aantal punten 4

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>4</u>

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Voor elke hieronder vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post overige vorderingen.

Bezoldiging topfunctionarissen	R. de Jong	
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	
Duur functievervulling 2018	1-jan-18	31-dec-18
Deeltijdfactor in fte	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning incl. onkosten	89.996	
Beloning betaalbaar op termijn	15.124	
Subtotaal	105.120	
Individueel WNT-maximum	111.000	
Onverschuldigd betaald bedrag		
Totaal bezoldiging	105.120	
Motivering indien overschrijding		
Gegevens 2017		
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	
Duur functievervulling 2017	1-jan-17	31-dec-17
Deeltijdfactor in fte	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging 2017		
Beloning incl. onkosten	88.124	
Beloning betaalbaar op termijn	13.411	
Totaal bezoldiging 2017	101.535	
Individueel WNT-maximum	107.000	

Bezoldiging toezichhoudende topfunctionarissen						
	R.J.S. Pillen		W.E. Zandbergen		P.P.F. Noordover	
	Voorzitter		Penningmeester		Secretaris	
Functiegegevens	1-jan-18	31-dec-18	1-jan-18	31-dec-18	1-jan-18	31-jan-18
Door functievervulling 2018						
Bezoldiging						
Bezoldiging totaal						
Individueel WNT-maximum	16.650		11.100		943	
Onverschuldigd betaald bedrag						
Totaal bezoldiging	0		0		0	
Motivering indien overschrijding	nvt		nvt		nvt	
Gegevens 2017						
Functiegegevens	Voorzitter		Penningmeester		Secretaris	
Door functievervulling 2017	26-jan-17	31-dec-17	1-jan-17	31-dec-17	1-jan-17	31-dec-17
Bezoldiging 2017						
Bezoldiging totaal						
Totaal bezoldiging 2017	0		0		0	
Individueel WNT-maximum						
	S.L.A.J. Piek		P.H. Suiker			
	lid		lid			
Functiegegevens	1-jan-18	31-dec-18	1-jan-18	31-dec-18		
Door functievervulling 2018						
Bezoldiging						
Bezoldiging						
Individueel WNT-maximum	11.100		11.100			
Onverschuldigd betaald bedrag						
Totaal bezoldiging	0		0			
Motivering indien overschrijding	nvt		nvt			
Gegevens 2017						
Functiegegevens	lid		lid			
Door functievervulling	1-jan-17	31-dec-17	1-jan-17	31-dec-17		
Bezoldiging 2017						
Bezoldiging totaal						
Totaal bezoldiging 2017	0		0			
Individueel WNT-maximum						

4442-B/20 juni 2019
Behandeld door:
H.C. Wichers AA

Website: www.accountantskoeleman.nl

Koeleman accountants & belastingadviseurs B.V.

BTW nr.: NL8127.49.959.B.01
KvK nr.: 28099585
AFM vergunning nr: 13000598

ING bank: 67.56.65.531
IBAN: NL71 INGB 0675 6655 31
BIC: INGBNL2A

STRIKT VERTROUWELIJK

Aan het bestuur van:
Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar
Postbus 2012
2240 CA WASSENAAR

Betreft: **CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT**

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel:

Wij hebben de jaarrekening van 2018 van Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar te Wassenaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2018, sluitend met een balanstotaal ad €2.740.422,-;
2. De staat van baten en lasten over 2018, sluitend met een batig exploitatieresultaat ad €180.667,-;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Vestiging Hilversum

Vreelandseweg 7
1216 CG Hilversum
Telefoon: 035 - 6244 341
E-mail: welkom@accountantskoeleman.nl

Vestiging Voorschoten

Kon. Wilhelminalaan 8
2252 GN Voorschoten
Telefoon: 071 - 5617 950
E-mail: voorschoten@accountantskoeleman.nl

Vestiging Amsterdam

Mensinge 28
1083 HC Amsterdam
Telefoon: 035 - 6244 341

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons doel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- Alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving in onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de interne toezichthouder voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening. In overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De interne toezichthouder is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van de financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de interne toezichthouder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar boven zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de interne toezichthouder hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit verboden is door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Hilversum, 20 juni 2019

Koeleman accountants & belastingadviseurs B.V.

Was getekend: H.C. Wichers
Accountant-Administratieconsulent